

TARTU KIVILINNA KOOL

AINEKAVAD

Ainevaldkond KUNSTID

I kooliaste

Ained: kunst ja muusika

KUNST

Üldpädevuste kujundamine

Kultuuri- ja väärtuspädevus. Kõigis tegevustes väärtustatakse individuaalset ning kultuurilist mitmekesisust. Käsitlevate teemade ja analüüside kaudu toetatakse eetiliste ja esteetiliste väärtushoiakute kujunemist. Praktiline loominguline tegevus ja selle üle arutlemine õpetavad teadvustama kunste eneseväljenduse vahendina, hindama erinevaid ideid. Kasvatatakse teadlikku ja kriitilist suhtumist erinevatesse infokanalitesse.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus. Kunstiainete uurimuslikud ja praktilised rühmatööd, arutlused ja esitlused ja ühistes kunstiprojektides osalemine kujundavad koostöövalmidust ja üksteise toetamise väärtustamist. Kunstiteoste üle arutledes harjutatakse oma seisukohtade kaitsmist ning teiste arvamustest lugupidamist. Kunstiainete abil teadvustame inimese kunstilise tegevuse ja loomingu mõju looduses ja ühiskonnas laiemalt.

Enesemääratluspädevus. Loovülesannetes saadav pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad õppida tundma oma huve ja võimeid ning kujundada positiivset enesehinnangut.

Õpipädevus. Kunstides kujundatakse õpipädevust eriilmeliste ülesannete, õppemeetodite ja töövormide rakendamise kaudu (individuaalsed, rühma- ja uurimistööd). Kunstides saavad õpilased ise jõukohaseid ülesandeid luua, uusi oskusi katsetada ning järjekindlalt harjutada.

Suhtluspädevus. Oma tööde esitlemine ning aruteludes osalemine toetavad väljendusoskuse kujunemist ning ainealase oskussõnavara kasutamist.

Matemaatika-, loodus ja tehnoloogiapädevus. Matemaatikapädevuse arengut toetavad kunstides rakendatavad ülesanded, kus tuleb sõnastada probleeme, arutleda lahendusteede üle, põhjendada valikuid ja analüüsida tulemusi, võrrelda ja liigitada erinevate nähtuste tunnuseid ning kasutada sümboleid.

Ettevõtlikkuspädevus. Ettevõtlikkuspädevuse kujunemist toetab kunstis õpitava sidumine igapäeva elu nähtustega. Õpitakse tegevust planeerima, võtma vastutust tööde lõpuni viimise ja tulemuse eest. Tutvutakse ka valdkonnaga seotud elukutsetega.

Digipädevus. Loovtööde tegemine, esitluste koostamine erinevate vahenditega. Digitaalsed õppematerjalide kasutamine jms.

Lõimumine teiste valdkondadega

Lõimingu põhimõtted on lahti sõnastatud õppekava üldosa punktides 2.25-2.28.

1. Väärtushoiakute kujundamine ja maailma kultuurilise mitmekesisuse teadvustamine. Paljudes ainetes tutvutakse erinevate kultuuridega ning toetatakse kultuurilise ja sotsiaalse identiteedi kujunemist (kunstid, eesti keel ja kirjandus, võõrkeeled, ajalugu ja ühiskonnaõpetus, geograafia, käsitöö ja tehnoloogia, kehaline kasvatus). Kunstide kaudu saab eriti hästi teadvustada kultuuridevahelist dialoogi ja loovust nüüdisühiskonna innovatsiooni allikana.

2. Kattuvate või lähedaste mõistete kasutamine (kompositsioon, struktuur, rütm, plaan, stiil, variatsioon, improvisatsioon, liikumine, dünaamika jm): kunstid, keeled ja kirjandus, tehnoloogia, kehaline kasvatus.

3. Ainete sisust lähtuvate seoste esiletoomine:

Sotsiaalaainetest lähtudes vaadeldakse inimese suhteid teiste inimeste ja inimrühmadega ning erinevate kultuuride kommete ja pärimustega;

Emakeelest ja võõrkeeltest lähtudes arendatakse verbaalset eneseväljendusoskust, diktsiooni, funktsionaalset lugemisoskust ning infokanalite kasutamise oskust; kirjandusest lähtudes vaadeldakse eri ajastute ja kultuuride lugusid muusikas ja kunstis, teatri- ja filmikunstis;

Loodusainetest lähtudes teadvustatakse inimese kuulmis- ja nägemismeele füsioloogilist eripära, õpitakse tundma looduskeskkonda ja selle eluvormide mitmekesisust ning helide, valguse ja värvide omadusi;

Matemaatikast lähtudes arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist (matemaatiline keel, struktuur, sümbolid ja meetodid);

Käsitööst ja tehnoloogiast lähtudes arendatakse käelist tegevust ning loovat mõtlemist (loomise protsess, tehnoloogiad ja tehnikad);

Kehalisest kasvatuses lähtudes arendatakse kehatunnetust, tähelepanu, mootorikat, reageerimiskiirust ja koordineerimist.

Läbivad teemad

Läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted ning lõimingu põhimõtted on lahti sõnastatud õppekava üldosa punktides 2.25-2.28.

Väärtused ja kõlblus. Kultuuriline identiteet. Õppesisus ja -tegevustes tutvutakse kohaliku ja maailma kultuuripärandiga (muuseumikülastused, reproduktsioonide analüüsimine), kujundatakse avatud ja lugupidavat suhtumist nii erinevate kunsti ja kultuurinähtustesse. Väärtustatakse uute ideede ning isiklike kogemuste ja emotsioonide loominguilist väljendamist. Õpilasi suunatakse osalema ühiseid väärtusi kujundavatel kunstisündmustel (näitused, muuseumid, kontserdid ja etendused). Tähtis on noorte osalemine/esinemine erinevatel kunstikonkurssidel ja õpilastööde näitustel.

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine. Teema seondub kunstides oma võimete ja huvide teadvustamisega ja õpioskuste omandamisega. Tutvutakse kunstide mitmekülgsede väljunditega igapäevaelus ning kunstidega seotud elukutsetega.

Tehnoloogia ja innovatsioon. Teema on seotud kunstidele omaste praktiliste loovtegevustega, mille vältel kasutatakse erinevaid oskusi ja vahendeid ning leiutatakse ja katsetatakse uusi võimalusi.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus. Kunstides julgustatakse kujundama ja väljendama oma seisukohti ühiskonnas toimuvate protsesside kohta ning katsetama oma ideede arendamist ja elluviimist.

Tervis ja ohutus. Kunstiainetes teadvustatakse kunstitegevuste emotsionaalselt tasakaalustavat mõju, neist võivad alguse saada elu jooksul püsivad harrastused. Kunstides kasutatakse paljusid materjale, töövahendeid ja instrumente, mille juures tuleb järgida ohutuse ning otstarbekuse printsiipe. Jälgitakse enda tervise ja ohutuse nõudeid tööprotsessis,

Keskkond ja ühiskonna jätkusuutlik areng ja teabekeskond. tähelepanu pööratakse erinevatele keskkondadele ja nende teadlikule kasutamisele. Nende teemade käsitlemist võimaldavad erinevad kunstialased tegevused (nt info leidmine kunsti kohta, visuaalse kunsti väljendusvahenditega tutvumine).

Eeltoodud teemasid on võimalik käsitleda kunstitundides ja spetsiifilistes ainenädalates (emakeelenädal, tehnoloogia- ja keskkonnanädal, loovusnädal, jõuluüritused, õpilastööde näitused, rahvuslike tähtpäevade tähistamine).

KUNSTI õpitulemused I kooliastme lõpuks

3. klassi lõpetaja:

- 1) tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest ning katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi;
- 2) tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega; kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi;
- 3) leiab kujutatava kõige iseloomulikumat jooned, valib sobiva kujutusviisi olulisema esiletoomiseks, paneb tähele värvide koosmõju ja pildi kompositsiooni;
- 4) kasutab erinevaid joonistamise, maalimise, pildistamise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid;
- 5) tunneb lähiümbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte, käib kunstimuuseumides ja näitustel ning arutleb kunsti üle, kasutades õpitud ainemõisteid;
- 6) seostab vormi otstarbega ning väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid;
- 7) kirjeldab visuaalse kultuuri näiteid, tuleb toime nii reaalses kui ka virtuaalsete kultuurija õppekeskkondades ning teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid.

KUNST

1. klass

Tundide arv nädalas: 1

Õppe-kasvatustöö eesmärgid

Õpilane

- tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest;
- tegutseb õpetaja juhendamisel või iseseisvalt, kirjeldab oma ja kaaslastetöid ning väärtustab erinevaid lahendusi;
- kasutab erinevaid joonistamise, maalimise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid;
- väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid.

Õppesisu-ja tegevused

Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, vorm, ruum, rütm). Inimeste, esemete ja looduse objektide iseloomulikud tunnused ning peamise esiletoomine kujutamisel. Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning -vahendid (nt joonistamine, maalimine, trükkimine, kollaaž, pildistamine, vormimine jne). Pildilised jutustused: joonistus, illustratsioon. Disain igapäevaelus: trükis (pintslitruk), tarbevorm. Vormi, otstarbe, materjali ja tehnoloogia seosed ning nende arvestamine kujundamisel. Turvaline ning keskkonnasäästlik tarbimine. Lähiümbruse loodus ja ehituskunst.

Õpitulemused

Õpitulemused	Algtase / teadmine	Keskase / rakendamine	Kõrgtase / arutlemine
Tegutseb õpetaja juhendamisel või iseseisvalt, kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi.	Tegutseb õpetaja juhendamisel, kirjeldab oma tööd.	Tegutseb õpetaja juhendamisel või iseseisvalt, kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi.	Tegutseb õpetaja juhendamise järel, väärtustab ja pakub erinevaid lahendusi. Kirjeldab oma ja kaaslaste töid.
Kasutab erinevaid joonistamise, maalimise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid.	Kasutab õpetaja juhendamisel erinevaid joonistamise, maalimise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid.	Kasutab erinevaid joonistamise, maalimise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid.	Kasutab valdavalt iseseisvalt erinevaid joonistamise, maalimise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid.
Väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid.	Püüab väärtustada keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid.	Väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid.	Oskab kasutada keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid.

KUNST

Klass: 2. klass

Tundide arv nädalas: 1

Õppe-kasvatustöö eesmärgid

Õpilane

- tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest ning katsetab oma loomingulisust;
- tegutseb õpetaja juhendamisel või iseseisvalt, arvestades kaaslastega, kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi;
- leiab kujutatava iseloomulikumat jooned, valib sobiva kujutusviisi, paneb tähele värvide koosmõju;
- kasutab erinevaid joonistamise, maalimise, ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid;
- teab üksikuid (mõnda) lähiümbruse kunsti- ja kultuuriobjekti. Osaleb arutluses kunsti üle;
- väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid;
- teab mis on visuaalne ja virtuaalne kultuur ning teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid.

Õppesisu-ja tegevused

Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, vorm, ruum, rütm). Inimeste, esemete ja looduse objektide iseloomulikud tunnused ning peamise esiletoomine kujutamisel. Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning -vahendid (nt joonistamine, maalimine, trükkimine, kollaaž, vormimine jne). Pildilised jutustused: joonistus, maal, illustratsioon, koomiks. Disain igapäevaelus: trükis, tarbevorm. Vormi, otstarbe, materjali jatehnoloogia seosed ning nende arvestamine kujundamisel. Turvaline ning keskkonnasäästlik tarbimine.

Mitmesuguste kunstitehnikate ja töövõtete õppimine, katsetamine ja loominguine rakendamine. Oma tööde esitlemine, selgitamine. Kaaslaste kuulamine ja nende tööde vaatlemine. Õppekäigud muuseumidesse. Lähiumbruse ehituskunsti näidetega tutvumine. Makettide ja kujundustööde teostamine. Töötamine iseseisvalt ja rühmas. Materjalide, töövahendite ja töökoha otstarbekas ning teisi arvestav kasutamine.

Õpitulemused

Õpitulemused	Algtase / teadmine	Kesktaase / rakendamine	Kõrgtase / arutlemine
Tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest ning katsetab oma loominguilisust.	Osaleb kunstis mängulises ja loovas tegevuses ja katsetab oma loominguilisust.	Tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest ning katsetab oma loominguilisust.	Tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest ning katsetab aktiivselt oma loominguilisust.
Tegutseb õpetaja juhendamisel või iseseisvalt, arvestades kaaslastega, kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi.	Tegutseb õpetaja juhendamisel või iseseisvalt, kirjeldab oma ja kaaslaste töid.	Tegutseb õpetaja juhendamisel või iseseisvalt, arvestades kaaslastega, kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi.	Tegutseb õpetaja juhendamisel või iseseisvalt, arvestades kaaslastega, kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab ja pakub erinevaid lahendusi.
Leiab kujutatava iseloomulikumat jooned, valib sobiva kujutusviisi, paneb tähele värvide koosmõju.	Õpetaja juhendamise abil leiab kujutatava iseloomulikumat jooned, valib sobiva kujutusviisi, paneb tähele värvide koosmõju.	Leiab kujutatava iseloomulikumat jooned, valib sobiva kujutusviisi, paneb tähele värvide koosmõju.	Leiab kujutatava iseloomulikumat jooned, valib iseseisvalt sobiva kujutusviisi, paneb tähele värvide koosmõju.
Kasutab erinevaid joonistamise, maalimise, ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid.	Kasutab õpetaja juhendamisel erinevaid joonistamise, maalimise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid.	Kasutab erinevaid joonistamise, maalimise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid.	Kasutab valdavalt iseseisvalt erinevaid joonistamise, maalimise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid.
Teab mõnda lähiumbruse kunsti- ja kultuuriobjekti. Osaleb arutluses kunsti üle.	Oskab nimetada õpetaja abiga mõnda kunsti- ja kultuuriobjekti. Osaleb arutluses kunsti üle.	Teab mõnda lähiumbruse kunsti- ja kultuuriobjekti. Osaleb arutluses kunsti üle.	Tunneb üksikuid lähiumbruse kunsti- ja kultuuriobjekte. Osaleb arutluses kunsti üle.
Väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid.	Püüab väärtustada keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid.	Väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid.	Oskab kasutada keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid.

Teab, mis on visuaalne ja virtuaalne kultuur ning teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid.	Mõistab õpetaja abiga, mis on visuaalne ja virtuaalne kultuur ning teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid.	Teab, mis on visuaalne ja virtuaalne kultuur ning teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid.	Teab, mis on visuaalne ja virtuaalne kultuur ning teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid ja oskab tuua näiteid ümbritsevast elust.
---	--	---	--

KUNST

3. klass

Tundide arv nädalas: 1

Õppe-kasvatustöö eesmärgid

Õpilane

- tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest ning katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi;
- tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega; kirjeldab oma ja kaaslastetöid ning väärtustab erinevaid lahendusi;
- leiab kujutatava kõige iseloomulikumat jooned, valib sobiva kujutusviisi olulisema esiletoomiseks, paneb tähele värvide koosmõju ja pildi kompositsiooni;
- kasutab erinevaid joonistamise, maalimise, pildistamise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid;
- tunneb lähiümbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte, käib kunstimuuseumides ja näitustel ning arutleb kunsti üle, kasutades õpitud ainemõisteid;
- seostab vormi otstarbega ning väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid;
- kirjeldab visuaalse kultuuri näiteid, tuleb toime nii reaalses kui ka virtuaalses kultuuri ja õppekeskkonnades ning teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid.

Õppesisu-ja tegevused

Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, vorm, ruum, rütm). Inimeste, esemete ja looduse objektide iseloomulikud tunnused ning peamise esiletoomine kujutamisel. Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning -vahendid (nt joonistamine, maalimine, trükkimine, kollaaž, pildistamine, vormimine jne). Pildilised jutustused: joonistus, maal, illustratsioon, koomiks, fotoseeria, animatsioon. Disain igapäevaelus: trükis, tarbevorm, ruum ja ehitiskeskonnas. Vormi, otstarbe, materjali ja tehnoloogia seosed ning nende arvestamine kujundamisel. Turvaline ning keskkonnasäästlik tarbimine. Kunstiteosed kohalikes muuseumides ja kunstigaleriides, ajaloolised kunstitehnikad ja materjalid. Lähiümbruse loodus ja ehituskunst. Reaalsed ning virtuaalsed kunsti- ja mediakeskkonnad. Kunstiteoste, visuaalse kommunikatsiooni ja meedia roll ning mõju igapäevaelus.

Õpitulemused

Õpitulemused	Algtase / teadmine	Keskmine / rakendamine	Kõrgtase / arutlemine
Tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest ning katsetab julgelt oma	Tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest ning katsetab	Tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest ning katsetab julgelt oma	Tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest ning väljendab julgelt ja

mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi.	oma loomingulisust.	mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi.	algatusvõimeliselt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi.
Tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega; kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi.	Tegutseb õpetaja juhendamisel või iseseisvalt, arvestades kaaslastega, kirjeldab oma ja kaaslaste töid.	Tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega; kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi.	Tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega; kirjeldab ja analüüsib oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi.
Leiab kujutatava kõige iseloomulikumad jooned, valib sobiva kujutusviisi olulisema esiletoomiseks, paneb tähele värvide koosmõju ja pildi kompositsiooni.	Leiab kujutatava mõned iseloomulikumad jooned, valib sobiva kujutusviisi, paneb tähele värvide koosmõju.	Leiab kujutatava kõige iseloomulikumad jooned, valib sobiva kujutusviisi olulisema esiletoomiseks, paneb tähele värvide koosmõju ja pildi kompositsiooni.	Kasutab loomingulises tegevuses kujutatava iseloomulikke jooni, valib sobiva kujutusviisi olulisema esiletoomiseks, oskab kasutada värvide koosmõju ja arvestab pildi kompositsiooni.
Kasutab erinevaid joonistamise, maalimise, pildistamise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid.	Kasutab õpetaja abiga erinevaid joonistamise, maalimise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid.	Kasutab erinevaid joonistamise, maalimise, pildistamise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid.	Valib ja kasutab õigesti erinevaid joonistamise, maalimise, pildistamise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid.
Tunneb lähiümbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte, käib kunstimuuseumides ja näitustel ning arutleb kunsti üle, kasutades õpitud ainemõisteid.	Teab üksikuid lähiümbruse kunsti- ja kultuuriobjekte. Osaleb arutluses kunsti üle.	Tunneb lähiümbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte, käib kunstimuuseumides ja näitustel ning arutleb kunsti üle, kasutades õpitud ainemõisteid.	Tunneb olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte, käib kunstimuuseumides ja näitustel ning arutleb kunsti üle, kasutades õpitud ainemõisteid.
Seostab vormi otstarbega ning väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid.	Väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid.	Seostab vormi otstarbega ning väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid.	Seostab vormi otstarbega ning väärtustab ja kasutab keskkonnateadlikke põhimõtteid.
Kirjeldab visuaalse kultuuri näiteid, tuleb toime nii reaalses kui ka virtuaalses kultuuri ja õppekeskkondades ning teadvustab	Teab mis on visuaalne ja virtuaalne kultuur ning teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid.	Kirjeldab visuaalse kultuuri näiteid, tuleb toime nii reaalses kui ka virtuaalses kultuuri ja õppekeskkondades ning teadvustab	Kirjeldab ja analüüsib visuaalse kultuuri näiteid, tuleb toime nii reaalses kui ka virtuaalses kultuuri ja õppekeskkondades ning teadvustab

meedia võimalusi ja ohtusid.		meedia võimalusi ja ohtusid.	meedia võimalusi ja ohtusid.
------------------------------	--	------------------------------	------------------------------

MUUSIKA

Üldpädevuste kujundamine

Kultuuri- ja väärtuspädevus – väärtustada oma ja teiste maade muusikat, teadvustada nüüdisaegset muusikakultuuri ja sündmusi;

Sotsiaalne- ja kodanikupädevus; suhtluspädevus – kuulamis- ja suhtlemisoskus, koostöövalmidus ja koostööoskus. Teha koostööd erinevates olukordades (laulmine, pillimäng, improvisatsioon jne.) klassikollektiivis; arvestada inimeste erinevusi suhtlemisel. Suuta ennast selgelt ja asjakohaselt väljendada, arvestades erinevaid olukordi, oma seisukohti esitada ja põhjendada;

Enesemääratluspädevus – suuta mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; järgida terveid eluviise; analüüsida omavahelistes suhetes tekkivaid probleeme;

Õpipädevus – leida õppimiseks vajaminevat teavet; kavandada õppimist ning seda plaani järgida; kasutada õpitut erinevates õpiülesannetes;

Matemaatika-, loodus ja tehnoloogiapädevus – analüüsioskus, oma oskuste kasutamine muusikaliste tegevuste kaudu. Suudab kasutada arvutusoskust erinevate rütmülesannete lahendamisel. Kuulab loodusest helisid, kasutab tehnoloogilisi vahendeid muusika tegemisel.

Ettevõtlikkuspädevus – suudab luua ideid, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi muusikaõpetuses; seada eesmärgi ja neid ellu viia; osaleda ühistevõrgustes, näidata initsiatiivi ja vastutada tulemuste eest.

Digipädevus – loovtööde esitamine digivahendite kasutamisel, erinevad infootsingu võimalused ja nende kasutamine, elektroonilised õpikeskkonnad, esitluste koostamine erinevate vahenditega, digitaalsed õppematerjalid, erinevad videoarhiivid ja videokeskkonnad, mis kõik toetavad õpilase eesmärgipäraselt ja õppimisele suunatud nutiseadme ja arvutikasutust.

Lõimumine teiste valdkondadega

Lõimingu põhimõtted on lahti sõnastatud õppekava üldosa punktides 2.25-2.28.

emakeel – lugemisoskuse treenimine, mälu arendamine, intonatsiooni, ilmekuse, kuulamisoskuse, jutustamisoskuse arendamine; rahvaluule, mängulaulud, õigekiri, sõnavara, silbitamine, hääldamine, diktsioon, laulutekstide autorid,

matemaatika – takt, taktimõõt, võrdlemine, loogika, joon, sümbolid, helipikkused, helikõrgused, laulu osad, võrdlus, loendamine, mälu;

kunstiõpetus – noodigraafika harjutamine, kõlavärv, muusikaelamuse kujutamine visuaalselt,;

tööõpetus – rütmipillide valmistamine;

inimeseõpetus- kodu, kodumaa- ja rahvakalender, aeg, liiklus, meetrum, vaikselt, valjult, tempo;

kehaline kasvatus – rütmitude treenimine, kehaline tegevus läbi liikumise ja tantsu, kehapiisasaated, koordineerimine, rahvatantsud

Läbivad teemad

Läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted on lahti sõnastatud õppekava üldosa punktides 2.25-2.28.

väärtused ja kõlblus- muusika rolli igapäevaelus, eesti muusika väärtustamine, osalemine laste kontsertidel ja laste muusikalavastustel;

elukestev õpe ja karjääri planeerimine - elukestva muusikaharrastuse kujunemiseks, aga ka muusikaga seotud erialade valiku eelduseks: koolis mudilaskoor, puhkpilliorkester, aga ka muusikakool ja laulustuudiod;

tehnoloogia ja innovatsioon - vastavalt võimalustele muusikaalase info otsimine;

teabekeskond - erinevate andmebaaside kasutamine;

kodanikualgatus ja ettevõtlikkus - osalemine koorilaulus ja kooli erinevatel üritustel;

tervis ja ohutus - hääle kasutamine, hingamine, muusikaline liikumine jm, aga ka meid ümbritseva keskkonna ohud, nende teadvustamine ja vältimine (müra, vali muusika).

MUUSIKA õpitulemused I kooliastme lõpuks

3. klassi lõpetaja:

- laulab vaba ja loomuliku hingamise, õige kehahoiu, selge diktsiooniga ning ilmekalt, emotsionaalselt üksi ja rühmas;
- on omandanud ühislauluvara: „Teele, teele, kurekesed“, „Ketramas“, „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“, „Lapsed tupp“, „Kevadel“, „Kelgusõit“, „Tiliseb, tiliseb aisakell“, „Kevadpidu“, „Aisakell“;
- oskab laulda Eesti maakondadega seotud laulud(rahvalaulud);
- tunneb 2- ja 3-osalist taktimõõtu;
- tunneb rütmivorme ja oskab neid kasutada TA, TI-TI, TAI-RI, TIRI-TIRI, PAUS;
- teab JO võtme tähendust ja astmeid(JO-astmerida, RA-astmerida);
- oskab kasutada mustseerimisel märke p, f, mf, mp, < ja >;
- eristab vokaal ja instrumentaalmuusikat;
- teab muusikazhanre: marss, polka, valss;
- teab mõisteid: luuletaja, helilooja, solist, ansambel, koorijuht, dirigent, orkester.
- tantsib eesti laulu- ja ringmänge;
- on tutvunud kuuldeliselt ja visuaalselt eesti rahvalaulu ja rahvapillidega.

MUUSIKA

1. klass

Tundide arv nädalas: 2

Õppe-kasvatustöö eesmärgid

- Anda muusikalisi teadmisi ja oskusi;
- Hääle kõlavuse, ilmekuse ning hääle individuaalsete omaduste arendamine;
- Rütmitude arendamine;

- Muusika kuulamisoskuse arendamine;
- Õpilaste tutvustamine muusika esitamise võimalustega.

Õppesisu-ja tegevused

Laulmine

- laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt *iiksi* ja rühmas;
- mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;
- laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, *kaanoneid ning* teiste rahvaste laule;
- laulab eesti rahvalaule ja regilaule seoses kalendritähtpäevadega;
- laulab erineva karakteri, helilaadi, taktimõõdu ning tempoga laule õpetaja valikul;

Pillimäng

- kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või *ostinato*'des;
- väljendab pillimängus muusika meeleolu.

Muusikaline liikumine

- tunnetab ning väljendab muusika meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu;
- tantsib eesti laulu- ja ringmänge.

Omalooming

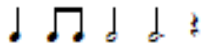
- loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid;
- loob lihtsamaid tekste: liisusalme,
- kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

- on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika ja muusikapala ülesehitus);
- *väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega;*
- eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat;

Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad

- mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:
- noodivältused, paus, rütmifiguurid:

- tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides:
- astmetel SO, MI, RA põhinevad mudelid
- mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
 - meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, punkt noodivältuse pikendajana;
 - koor, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, helilooja, sõnade autor;
 - muusikapala, salm, refrään, kaasmäng, eelmäng, vahemäng;
 - rütm, meloodia, tempo, vaikselt, valjult, *piano, forte*;

Õpitulemused

Õpitulemused	Algtase / teadmine	Kesktaase / rakendamine	Kõrgtase / arutlemine
laulmine	<p><i>Laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühehäälses kooli-kooris;</i></p> <p>Laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast oma kooliastme ühislaule</p> <p>Laulab meloodiat käemärkide ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi</p> <p>Õpilane laulab selge diktsiooniga, kuid on raskusi ühtlase ja täpse laulmisega. Esitus on ebakindel, esineb mõttepause ja eksimusi.</p>	<p><i>Laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühehäälses kooli-kooris;</i></p> <p>Laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast oma kooliastme ühislaule</p> <p>Laulab meloodiat käemärkide ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi</p> <p><u>Muusikaliselt võimekas õpilane:</u></p> <p>Õpilane laulab hästi, üksikute vigadega, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga. Esitus on üldiselt väljendusrikas ja kindel.</p> <p><u>Muusikaliselt vähem võimekas õpilane:</u></p> <p>Õpilane laulab hästi, üksikute vigadega, selge diktsiooniga. Esitus on üldiselt väljendusrikas ja kindel.</p>	<p><i>Laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühehäälses kooli-kooris;</i></p> <p>Laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast oma kooliastme ühislaule</p> <p>Laulab meloodiat käemärkide ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi</p> <p><u>Muusikaliselt võimekas õpilane:</u></p> <p>Õpilane laulab ladusalt, kergelt, ilma ühegi veata, loomuliku kehahoiu ja hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt, arvestab esitatava muusikapala stiili. Esitus on veenev ja enese-kindel.</p> <p><u>Muusikaliselt vähem võimekas õpilane:</u></p> <p>Õpilane laulab ladusalt, kergelt, ilma ühegi veata, loomuliku keha-hoiu ja hingamisega, selge diktsiooniga ja väljendusrikkalt. Esitus on veenev ja enesekindel.</p>
pillimäng	<p>Rakendab pillimängu kaasmängudes;</p> <p>Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel</p>	<p>Rakendab pillimängu kaasmängudes;</p> <p>Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel</p>	<p>Rakendab pillimängu kaasmängudes;</p> <p>Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel</p>

	võimetekohaselt, rahuldaval tasemel , esineb puudusi ja vigu (nt meloodias, rütmikas või dünaamikas, stiilis vm).	võimetekohaselt, heal tasemel , esineb väiksemaid eksimusi (nt meloodias, rütmikas või dünaamikas, stiilis vm).	võimetekohaselt, väga heal tasemel , veatult.
muusikaline liikumine	Kasutab muusikalisi teadmisi liikumises. On omandanud osaliselt laulu- ja ringmängude liikumise ja laulusõnad.	Kasutab muusikalisi teadmisi liikumises. On omandanud laulu- ja ringmängude laulusõnad, liikumise.	Kasutab muusikalisi teadmisi liikumises. Osaleb aktiivselt laulu- ja ringmängudes.
omalooming	Kasutab muusikalisi teadmisi ja väljendusvahendeid oma-loomingus. Õpilane väljendab oma loomingulisi ideid võimetekohaselt, mõningal määral , esineb puudusi ja vigu.	Kasutab muusikalisi teadmisi ja väljendusvahendeid oma-loomingus. Õpilane väljendab oma loomingulisi ideid võimetekohaselt, arusaadavalt , esineb väiksemaid eksimusi.	Kasutab muusikalisi teadmisi ja väljendusvahendeid oma-loomingus. Õpilane väljendab oma loomingulisi ideid sobivate muusikaliste väljendusvahenditega, võimetekohaselt, selgelt, kindlalt ja arusaadavalt .
muusika kuulamine ja muusikalugu	Kirjeldab suunavate küsimus-te järgi ning omandatud muusika oskussõnadega kuulatavat muusikat; Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta vähesel määral (nt kirjeldab 1–2 erinevat muusika väljendusvahendit), analüüsib ja põhjendab seda, kasutades vähast muusika oskussõnavara.	Kirjeldab suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega kuulatavat muusikat; Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta mõningal määral (nt kirjeldab 3–4 erinevat muusika väljendusvahendit), analüüsib ja põhjendab seda, kasutades küllaldast muusika oskussõnavara.	Kirjeldab suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega kuulatavat muusikat; Õpilane väljendab oma arvamust kuulatavast muusikast selge-sõnaliselt (nt kirjeldab 5 erinevat muusika väljendusvahendit), analüüsib ja selgitab seda väga põhjalikult , kasutades muusika oskussõnavara.
muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad	On omandanud muusikalise kirjaoskuse ja oskab kasutada oskussõnu	On omandanud muusikalise kirjaoskuse ja oskab kasutada oskussõnu	On omandanud muusikalise kirjaoskuse ja oskab kasutada oskussõnu

	laulmisel, pillimängus, muusika kuulamisel, muusikalises liikumises, omaloomingus. Õpilane saab ülesannete täitmisega hakkama rahuldavalt .	laulmisel, pillimängus, muusika kuulamisel, muusikalises liikumises, omaloomingus. Õpilane omab õpitud materjalist häid teadmisi.	laulmisel, pillimängus, muusika kuulamisel, muusikalises liikumises, omaloomingus. Õpilane omab õpitud materjalist väga häid teadmisi.
--	---	---	--

MUUSIKA

2. klass

Tundide arv nädalas: 2

Õppe-kasvatustöö eesmärgid

- arendab vokaalseid võimeid;
- arendab loovust, algatusvõimet ja katsetamisjulgust;
- arendab improvisatsioonivõimet laulmise, rütmilise tegevuse ja pillimängu kaudu;
- musitseerib aktiivselt;
- omandab muusikalise kirjaoskuse põhialused;
- arendab muusikalist mõtlemist ja eneseväljendusoskust;
- arendab muusikalist analüüsivõimet, muusikaliste väljendusvahendite kasutamise oskust praktilises musitseerimises ja muusika kuulamisel;
- oskab muusikale hinnangut anda ning oma arvamust põhjendada.

Õppesisu-ja tegevused

Laulmine

- laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt *üksi* ja rühmas;
- mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;
- laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, *kaanoneid ning* teiste rahvaste laule;
- laulab eesti rahvalaule ja regilaule seoses kalendritähtpäevadega;
- laulab erineva karakteri, helilaadi, taktimõõdu ning tempoga laule õpetaja valikul;
- Õpib tundma astmeid SO, MI, RA, LE, JO, RA₁, SO₁, ja tajuma astmemudeleid (SO-MI, SO-RA, SO-MI-RA jne.) kuulmise, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi.

Pillimäng

- kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või *ostinato*'des ning iseseisvates palades;
- väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu.
-

Muusikaline liikumine

- tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu;
- tantsib eesti laulu- ja ringmänge.

Omalooming

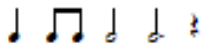
- loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid;
- loob lihtsamaid tekste: liisusalme, laulusõnu jne;
- kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

- on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dünaamika ja muusikapala ülesehitus);
- kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara;
- väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega;
- on tutvunud kuuldeliselt ja visuaalselt eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill);

Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad

- mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:
- noodivältused, paus, rütmifiguurid:

- tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides:
- astmetel SO, MI, RA, LE, JO, RA₁, SO₁ põhinevad mudelid;
- mõistab JO-võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes;
- mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
- meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana;
- koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, helilooja, sõnade autor;
- muusikapala, salm, refrään, kaanon, *ostinato*, kaasmäng, eelmäng, vahemäng;
- rütm, meloodia, tempo, vaikselt, valjult, *piano*, *forte*, fermaat;
- laulurepertuaariga tutvustatakse märke *latern*, *segno*, *volt*.

Õpitulemused

Õpitulemused	Algtase / teadmine	Kesktaase / rakendamine	Kõrgtaase / arutlemine
Laulmine	<i>Laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühe- ja/või kahehäälses koolikooris; mõistab laulupeo tähendust</i> <i>Laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast oma kooliastme ühislause</i> <i>Laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja</i>	<i>Laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühe- ja/või kahehäälses koolikooris; mõistab laulupeo tähendust</i> <i>Laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast oma kooliastme ühislause</i> <i>Laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja</i>	<i>Laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühe- ja/või kahehäälses koolikooris; mõistab laulupeo tähendust</i> <i>Laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast oma kooliastme ühislause</i> <i>Laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja</i>

	<p>noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);</p> <p>kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (laulmisel);</p> <p>Õpilane laulab selge diktsiooniga, kuid on raskusi ühtlase ja täpse laulmisega. Esitus on ebakindel, esineb mõttepause ja eksimusi.</p>	<p>noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);</p> <p>kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (laulmisel);</p> <p><u>Muusikaliselt võimekas õpilane:</u> Õpilane laulab hästi, üksikute vigadega, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga. Esitus on üldiselt väljendusrikas ja kindel.</p> <p>Muusikaliselt vähem võimekas õpilane: Õpilane laulab hästi, üksikute vigadega, selge diktsiooniga. Esitus on üldiselt väljendusrikas ja kindel.</p>	<p>noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);</p> <p>kasutab muusikalisi teadmisi</p> <p>kõigis muusikalistes tegevustes (laulmisel);</p> <p><u>Muusikaliselt võimekas õpilane:</u></p> <p>Õpilane laulab ladusalt, kergelt, ilma ühegi veata, loomuliku kehahoiu ja hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt, arvestab esitatava muusikapala stiili. Esitus on veenev ja enesekindel</p> <p>Muusikaliselt vähem võimekas õpilane: Õpilane laulab ladusalt, kergelt, ilma ühegi veata, loomuliku kehahoiu ja hingamisega, selge diktsiooniga ja väljendusrikkalt. Esitus on veenev ja enesekindel.</p>
Pillimäng	<p>Rakendab pillimängu kaas- mängudes;</p> <p>kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (pillimängus)</p> <p>Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel võimete- kohaselt, rahuldaval tasemel, esineb puudusi ja vigu (nt meloodias, rütmikas või dünaamikas, stiilis vm).</p>	<p>Rakendab pillimängu kaas- mängudes;</p> <p>kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (pillimängus)</p> <p>Õpilane kasutab muusikalisi tead- misi ja oskusi musitseerimisel võimetekohaselt, heal tasemel, esineb väiksemaid eksimusi (nt meloodias, rütmikas või dünaamikas, stiilis vm).</p>	<p>Rakendab pillimängu kaas- mängudes;</p> <p>kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (pillimängus)</p> <p>Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel võimete- kohaselt, väga heal tasemel, veatult.</p>
Muusikaline	<p>kasutab muusikalisi teadmisi kõigis</p>	<p>kasutab muusikalisi teadmisi kõigis</p>	<p>kasutab muusikalisi teadmisi kõigis</p>

liikumine	muusikalistes tegevustes (liikumises); On omandanud osaliselt laulu- ja ringmängude liikumise ja laulusõnad.	muusikalistes tegevustes (liikumises); On omandanud laulu- ja ringmängude laulusõnad, liikumise.	muusikalistes tegevustes (liikumises); Osaleb aktiivselt laulu- ja ringmängudes.
Omalooming	Väärtustab enese ja teiste loomingut; kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (omaloomingus); Õpilane väljendab oma loomingulisi ideid võimetekohaselt, mõningal määral , esineb puudusi ja vigu.	Väärtustab enese ja teiste loomingut; kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (omaloomingus); Õpilane väljendab oma loomingulisi ideid võimetekohaselt, arusaadavalt , esineb väiksemaid eksimusi.	Väärtustab enese ja teiste loomingut; kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (omaloomingus); Õpilane väljendab oma loomingulisi ideid sobivate muusikaliste väljendusvahenditega, võimete-kohaselt, selgelt, kindlalt ja arusaadavalt .
Muusika kuulmine ja muusikalugu	Kirjeldab suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega kuulatavat muusikat; Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (muusika kuulamisel); Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta vähesel määral (nt kirjeldab 1–2 erinevat muusika väljendusvahendit), analüüsib ja põhjendab seda, kasutades vähast muusika oskussõnavara.	Kirjeldab suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega kuulatavat muusikat; Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (muusika kuulamisel); Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta mõningal määral (nt kirjeldab 3–4 erinevat muusika väljendusvahendit), analüüsib ja põhjendab seda, kasutades küllaldast muusika oskussõnavara.	Kirjeldab suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega kuulatavat muusikat; Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (muusika kuulamisel); Õpilane väljendab oma arvamust kuulatavast muusikast selgesõnaliselt (nt kirjeldab 5 erinevat muusika väljendusvahendit), analüüsib ja selgitab seda väga põhjalikult , kasutades muusika oskussõnavara.
Muusikaline kirjaoskus ja osakussõnad	Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (muusikalises kirjaoskuses); Õpilane omab õpitud materjalist rahuldavaid teadmisi.	Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (muusikalises kirjaoskuses); Õpilane omab õpitud materjalist häid teadmisi.	Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (muusikalises kirjaoskuses); Õpilane omab õpitud materjalist väga häid teadmisi.

MUUSIKA

3. klass

Tundide arv nädalas: 2

Õppe-kasvatustöö eesmärgid

- arendab vokaalseid võimeid;
- arendab loovust, algatusvõimet ja katsetamisjulgust;
- arendab improvisatsioonivõimet laulmise, rütmilise tegevuse ja pillimängu kaudu;
- musitseerib aktiivselt;
- omandab muusikalise kirjaoskuse põhialused;
- arendab muusikalist mõtlemist ja eneseväljendusoskust;
- arendab muusikalist analüüsivõimet, muusikaliste väljendusvahendite kasutamise oskust praktilises musitseerimises ja muusika kuulamisel;
- oskab muusikale hinnangut anda ning oma arvamust põhjendada.

Õppesisu-ja tegevused

Laulmine

- laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt *üksi* ja rühmas;
- mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;
- laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, *kaanoneid ning* teiste rahvaste laule;
- laulab eesti rahvalaule ja regilaule seoses kalendritähtpäevadega;
- laulab erineva karakteri, helilaadi, taktimõõdu ning tempoga laule õpetaja valikul;
- Õpib tundma astmeid SO, MI, RA, LE, JO, RA₁, SO₁, JO¹, NA, DI ja tajuma astmemudeleid (SO-MI, SO-RA, SO-MI-RA jne.) kuulmise, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi.

Pillimäng

- kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või *ostinato*'des ning iseseisvates palades;
- väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu.
- on omandanud 6-keelse väikekandle või plokkflöödi esmased mänguvõtted ning kasutab neid musitseerides;
- seoses pillimänguga õpitakse tundma viiulivõtit, tähtnimesid ja nende asukohta noodijoonestikul;

Muusikaline liikumine

- tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu;
- tantsib eesti laulu- ja ringmänge.

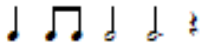

Omalooming

- loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid;
- loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne.;
- kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks

Muusika kuulamine ja muusikalugu

- on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika ja muusikapala ülesehitus);
- kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara;
- väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega;
- seostab muusikapala selle autoritega.
- eristab kuuldeliselt marssi, valssi ja polkat.

Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad

- mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:
- noodivältused, paus, rütmifiguurid:

- rütmifiguurid ja paus:

- tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides:
- astmetel SO, MI, RA, LE, JO, RA₁, SO₁, JO¹, NA, DI põhinevad mudelid;
- JO- ja RA- astmerida (duur ja moll) seoses lauludega
- mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
- meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana;
- koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor;
- muusikapala, salm, refrään, kaanon, marss, polka, valss, *ostinato*, kaasmäng, eelmäng, vahemäng;
- rütm, meloodia, tempo, kõlavärv, vaikselt, valjult, *piano*, *forte*, fermaat;
- laulurepertuaariga tutvustatakse märke *latern*, *segno*, *volt*.

Õpitulemused

Õpitulemused	Algtase / teadmine	Kesktaase / rakendamine	Kõrgtaase / arutlemine
Laulmine	Laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning kahehäälses koolikooris; mõistab laulupeo tähendust Laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast oma kooliastme ühislause Laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi; kasutab muusikalisi teadmisi	Laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis kahehäälses koolikooris; mõistab laulupeo tähendust Laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast oma kooliastme ühislause Laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid	Laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis kahehäälses koolikooris; mõistab laulupeo tähendust Laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast oma kooliastme ühislause Laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid

	<p>kõigis muusikalistes tegevustes (laulmisel);</p> <p>Õpilane laulab selge diktsiooniga, kuid on raskusi ühtlase ja täpse laulmisega. Esitus on ebakindel, esineb mõttepause ja eksimusi.</p>	<p>helikõrgusi;</p> <p>kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (laulmisel);</p> <p><u>Muusikaliselt võimekas õpilane:</u></p> <p>Õpilane laulab hästi, üksikute vigadega, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga. Esitus on üldiselt väljendusrikas ja kindel.</p> <p><u>Muusikaliselt vähem võimekas õpilane:</u></p> <p>Õpilane laulab hästi, üksikute vigadega, selge diktsiooniga. Esitus on üldiselt väljendusrikas ja kindel.</p>	<p>helikõrgusi;</p> <p>kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (laulmisel);</p> <p><u>Muusikaliselt võimekas õpilane:</u></p> <p>Õpilane laulab ladusalt, kergelt, ilma ühegi veata, loomuliku kehahoiu ja hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendus-rikkalt, arvestab esitatava muusikapala stiili. Esitus on veenev ja enesekindel.</p> <p><u>Muusikaliselt vähem võimekas õpilane:</u></p> <p>Õpilane laulab ladusalt, kergelt, ilma ühegi veata, loomuliku kehahoiu ja hingamisega, selge diktsiooniga ja väljendusrikkalt. Esitus on veenev ja enesekindel.</p>
Pillimäng	<p>Rakendab pillimängu kaasmängudes;</p> <p>kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (pillimängus)</p> <p>Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel võimetekohaselt, rahuldaval tasemel, esineb puudusi ja vigu (nt meloodias, rütmikas või dünaamikas, stiilis vm).</p>	<p>Rakendab pillimängu kaasmängudes;</p> <p>kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (pillimängus)</p> <p>Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel võimetekohaselt, heal tasemel, esineb väiksemaid eksimusi (nt meloodias, rütmikas või dünaamikas, stiilis vm).</p>	<p>Rakendab pillimängu kaasmängudes;</p> <p>kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (pillimängus)</p> <p>Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel võimetekohaselt, väga heal tasemel, veatult.</p>
Muusikaline liikumine	<p>Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevus-</p>	<p>Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes</p>	<p>Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes</p>

	tes (liikumises); On omandanud osaliselt laulu- ja ringmängude laulusõnad ning liikumise.	(liikumises); On omandanud laulu- ja ring-mängude laulusõnad ning liikumise.	(liikumises); Osaleb aktiivselt laulu- ja ring-mängudes.
Omalooming	Kasutab muusikalisi teadmisi omaloomingu kirjapanekul; Õpilane väljendab oma loomin-gulisi ideid võimetekohaselt, mõningal määral , esineb puudusi ja vigu.	Kasutab muusikalisi teadmisi omaloomingu kirjapanekul; Õpilane väljendab oma loomingu-lisi ideid võimetekohaselt, arusaadavalt , esineb väiksemaid eksimusi.	Kasutab muusikalisi teadmisi omaloomingu kirjapanekul; Õpilane väljendab oma loomingu-lisi ideid sobivate muusikaliste väljendusvahenditega, võimetekohaselt, selgelt, kindlalt ja arusaadavalt .
Muusika kuulmine ja muusikalugu	Kirjeldab suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega kuulatavat muusikat; Kasutab muusikalisi teadmisi muusika kuulamisel; Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta vähesel määral (nt kirjeldab 1–2 erinevat muusika väljendusvahendit), analüüsib ja põhjendab seda, kasutades vähast muusika oskussõnavara.	Kirjeldab suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega kuulatavat muusikat; Kasutab muusikalisi teadmisi muusika kuulamisel; Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta mõningal määral (nt kirjeldab 3–4 erinevat muusika väljendusvahendit), analüüsib ja põhjendab seda, kasutades küllaldast muusika oskussõnavara.	Kirjeldab suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega kuulatavat muusikat; Kasutab muusikalisi teadmisi muusika kuulamisel; Õpilane väljendab oma arvamust kuulatavast muusikast selgesõnaliselt (nt kirjeldab 5 erinevat muusika väljendusvahendit), analüüsib ja selgitab seda väga põhjalikult , kasutades muusika oskussõnavara.
Muusikaline kirjaoskus ja osakussõnad	Kasutab õpitud muusikalisi teadmisi muusikalises kirjaoskuses; Õpilane omab õpitud materjalist rahuldavaid teadmisi.	Kasutab õpitud muusikalisi teadmisi muusikalises kirjaoskuses; Õpilane omab õpitud materjalist häid teadmisi.	Kasutab õpitud muusikalisi teadmisi muusikalises kirjaoskuses; Õpilane omab õpitud materjalist väga häid teadmisi.

II kooliaste

Ained: kunst ja muusika

KUNST

Hindamine

II kooliastmes hinnatakse kunstis mitteeristavalt (arvestatud, mittearvestatud). Mitteeristava hindamise puhul määratakse õpetaja poolt aines olulised piisavad õpitulemused, millele sooritamise korral väljendatakse piisavat tulemust hindega „arvestatud“.

Üldpädevuste kujundamine

Kultuuri- ja väärtuspädevus. Kõigis tegevustes väärtustatakse individuaalset ning kultuurilist mitmekesisust. Käsitlevate teemade ja analüüside kaudu toetatakse eetiliste ja esteetiliste väärtushoiakute kujunemist. Praktiline loominguine tegevus ja selle üle arutlemine õpetavad teadvustama kunste eneseväljenduse vahendina, hindama erinevaid ideid. Kasvatatakse teadlikku ja kriitilist suhtumist erinevatesse infokanalitesse.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus. Kunstiainete uurimuslikud ja praktilised rühmatööd, arutlused ja esitlused ja ühistes kunstiprojektides osalemine kujundavad koostöövalmidust ja üksteise toetamise väärtustamist. Kunstiteoste üle arutledes harjutatakse oma seisukohtade kaitsmist ning teiste arvamustest lugupidamist. Kunstiainete abil teadvustame inimese kunstilise tegevuse ja loomingu mõju looduses ja ühiskonnas laiemalt.

Enesemääratluspädevus. Loovülesannetes saadav pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad õppida tundma oma huve ja võimeid ning kujundada positiivset enesehinnangut.

Õpipädevus. Kunstides kujundatakse õpipädevust eriilmeliste ülesannete, õppemeetodite ja töövormide rakendamise kaudu (individuaalsed, rühma- ja uurimistööd). Kunstides saavad õpilased ise jõukohaseid ülesandeid luua, uusi oskusi katsetada ning järjekindlalt harjutada.

Suhtluspädevus. Oma tööde esitlemine ning aruteludes osalemine toetavad väljendusoskuse kujunemist ning ainealase oskussõnavara kasutamist.

Matemaatika-, loodus ja tehnoloogiapädevus. Matemaatikapädevuse arengut toetavad kunstides rakendatavad ülesanded, kus tuleb sõnastada probleeme, arutleda lahendusteede üle, põhjendada valikuid ja analüüsida tulemusi, võrrelda ja liigitada erinevate nähtuste tunnuseid ning kasutada sümboleid.

Ettevõtlikkuspädevus. Ettevõtlikkuspädevuse kujunemist toetab kunstis õpitava sidumine igapäeva elu nähtustega. Õpitakse tegevust planeerima, võtma vastutust tööde lõpuni viimise ja tulemuse eest. Tutvutakse ka valdkonnaga seotud elukutsetega.

Digipädevus. Loovtööde tegemine, esitluste koostamine erinevate vahenditega. Digitaalsed õppematerjalide kasutamine jms.

Lõimimine teiste valdkondadega

Lõimingu põhimõtted on lahti sõnastatud õppekava üldosa punktides 2.25-2.28.

1. Väärtushoiakute kujundamine ja maailma kultuurilise mitmekesisuse teadvustamine. Paljudes ainetes tutvutakse erinevate kultuuridega ning toetatakse kultuurilise ja sotsiaalse identiteedi kujunemist (kunstid, eesti keel ja kirjandus, võõrkeeled, ajalugu ja ühiskonnaõpetus, geograafia, käsitöö ja tehnoloogia, kehaline kasvatus). Kunstide kaudu saab eriti hästi teadvustada kultuuridevahelist dialoogi ja loovust nüüdisühiskonna innovatsiooni allikana.

2. Kattuvate või lähedaste mõistete kasutamine (kompositsioon, struktuur, rütm, plaan, stiil, variatsioon, improvisatsioon, liikumine, dünaamika jm): kunstid, keeled ja kirjandus, tehnoloogia, kehaline kasvatus.

3. Ainete sisust lähtuvate seoste esiletoomine:

Sotsiaalainetest lähtudes vaadeldakse inimese suhteid teiste inimeste ja inimrühmadega ning erinevate kultuuride kommete ja pärimustega;

Emakeelest ja võõrkeeltest lähtudes arendatakse verbaalset eneseväljendusoskust, diktsiooni, funktsionaalset lugemisoskust ning infokanalite kasutamise oskust; kirjandusest lähtudes vaadeldakse eri ajastute ja kultuuride lugusid muusikas ja kunstis, teatri- ja filmikunstis; Loodusainetest lähtudes teadvustatakse inimese kuulmis- ja nägemismeele füsioloogilist eripära, õpitakse tundma looduskeskkonda ja selle eluvormide mitmekesisust ning helide, valguse ja värvide omadusi; Matemaatikast lähtudes arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist (matemaatiline keel, struktuur, sümbolid ja meetodid); Käsitööst ja tehnoloogiast lähtudes arendatakse käelist tegevust ning loovat mõtlemist (loomise protsess, tehnoloogiad ja tehnikad); Kehalisest kasvatuses lähtudes arendatakse kehatunnetust, tähelepanu, mootorikat, reageerimiskiirust ja koordinatsiooni.

Läbivad teemad

Läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted ning lõimingu põhimõtted on lahti sõnastatud õppekava üldosa punktides 2.25-2.28.

Kunstiainetes on võimalik kaasata kõiki läbivaid teemasid, kuigi mõnega on seotus tugevam. Teemad „**Väärtused ja kõlblus**“ ning „**Kultuuriline identiteet**“ on kunstiainetele eriomased. Õppesisus ja -tegevustes tutvutakse kohaliku ja maailma kultuuripärandiga, teadvustatakse kultuuri rolli igapäevaelus, kujundatakse avatud ja lugupidavat suhtumist nii erinevatesse kultuuritraditsioonidesse kui ka kaasaja kultuurinähtustesse. Väärtustatakse uute ideede ning isiklike kogemuste ja emotsioonide loominguulist väljendamist. Õpilasi suunatakse osalema ühiseid väärtusi kujundavatel kunstisündmustel (näitused, muuseumid, kontserdid ja etendused). Tähtis on noorte endi osalemine/esinemine laulupidudel, muusikaüritustel ja õpilastööde näitustel. Teemaga „**Elukestev õpe ja karjääri planeerimine**“ seondub kunstides oma võimete ja huviteadvustamine, nii ainespetsiifiliste kui ka üldisemate mõtlemis- ja tegutsemisstrateegiatega, sh õpioskuste omandamine. Tutvutakse kunstide mitmekülgsede väljunditega igapäevaelus ning kunstidega seotud elukutsetega. Läbiv teema „**Tehnoloogia ja innovatsioon**“ on seotud kunstidele omaste praktiliste loovtegevustega, mille vältel kasutatakse erinevaid oskusi ja vahendeid ning leiutatakse ja katsetatakse uusi võimalusi, toetades pidevalt muutuvas tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas toimetuleva inimese kujunemist. Eelnevaga haakub samuti läbiva teema „**Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus**“ lõimimine kunstide õppesse. Kunstides julgustatakse kujundama ja väljendama oma seisukohti ühiskonnas toimuvate protsesside kohta ning katsetama oma ideede arendamist ja elluviimist. Kunstiainetes teadvustatakse kunstitegevuste emotsionaalselt tasakaalustavat mõju, neist või vadalguse saada elu jooksul püsivad harrastused. See lõimub nii elukestva õppe põhimõtteteadvustamise kui ka läbiva teemaga „**Tervis ja ohutus**“. Kunstides kasutatakse paljusid materjale, töövahendeid ja instrumente, mille juures tuleb järgida ohutuse ning otstarbekuse printsiipe. Jälgitakse enda tervise ja ohutuse nõudeid tööprotsessis, suurt tähelepanu pööratakse erinevatelekeskkondadele ja nende teadlikule kasutamisele. Kunstide eriline panus teemade „**Keskkonna ja jätkusuutlik areng**“ ning „**Teabekeskkond**“ käsitlemisel on valdkondliku vaatenurga lisamine. See hõlmab mitmekülgsed oskusi nagu informatsiooni leidmine muusika ja kunsti kohta, helilise ja visuaalse kommunikatsiooni väljendusvahendid, keskkonna visuaalne ja heliline kujundamine.

Eeltoodud teemasid on võimalik käsitleda kunstitundides ja spetsiifilistes ainenädalates (emakeelenädal, tehnoloogia- ja keskkonnanädal, loovusnädal, jõuluüritused, õpilastööde näitused, rahvuslike tähtpäevade tähistamine).

Õpitulemused II kooliastme lõpuks:

6. klassi lõpetaja:

- 1) tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve; väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi; loovülesandeid lahendades visandab ja kavandab;
- 2) kujutab ja kujundab nii vaatluste kui ka oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi;
- 3) rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto, jne);
- 4) analüüsib nüüdiskunsti teoseid, märkab erinevaid vorme ja sõnumeid, leiab seoseid tänapäeva eluga ning on avatud erinevate kultuuriilmingute suhtes;
- 5) mõistab tehismaailma ja selle kasutaja suhet; peab silmas eesmärgipärasust, uuenduslikkust, esteetilisust ja ökoloogilisust;
- 6) mõistab kultuuriväärtuste ja -keskkonna kaitse olulisust;
- 7) leiab infot kunstiraamatutest ja eri teabeallikatest

KUNST

4. klass

Tundide arv nädalas: 1

Õppe-kasvatustöö eesmärgid

Õpilane:

- tunnetab ja arendab oma loomingulist potentsiaali, õpib tundma visuaalsete kunstide väljendusvahendeid ning suudab luua erinevaid kunstiteoseid, rakendades loovalt õpitud teadmisi ja tehnikaid;
- analüüsib kunstiteoseid ja visuaalset keskkonda ning põhjendab oma arvamust;
- märkab esemelise keskkonna ja visuaalse meedia esteetilisi, eetilisi, funktsionaalseid ja ökoloogilisi aspekte;
- õpib tundma ja väärtustab nii mineviku kunstipärandit;
- seostab omavahel kunsti ning kultuuri, ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengut ning teadvustab kultuurilist mitmekesisust.

Õppesisu-ja tegevused

Erinevate objektide kujutamine vaatluse ja mälu järgi. Kompositsiooni tasakaal. Liikumise kujutamine. Maali, joonistuse, graafika, kollaaži tehnikad ning töövõtted. Sõnumite ja emotsioonide edastamise võtted. Kunstiteose analüüs. Muuseumide ja galeriide funktsioonid. Eesti rahvakunst ja ehituskultuur. Loodust säästva tarbimise põhimõtted, elukeskkonna parandamine kunsti kaudu. Piltide, teksti ja liikumise koosmõju. Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis.

Õpitulemused

Õpitulemused	Algtase / teadmine	Keskase / rakendamine	Kõrgtase / arutlemine
Tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve; väljendab	Tunnetab õpetaja abiga oma kunstivõimeid ja -huve; väljendab visuaalsete	Tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve; väljendab	Tunnetab ja kasutab oma kunstivõimeid ja -huve; väljendab

visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi.	vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi.	visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi.	visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi.
Kujutab ja kujundab nii vaatluste kui ka oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi.	Kujutab ja kujundab õpetaja abiga nii vaatluste kui ka oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi.	Kujutab ja kujundab nii vaatluste kui ka oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi.	Kujutab ja kujundab iseseisvalt nii vaatluste kui ka oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi.
Rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur)	Rakendab juhendaja abiga erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur)	Rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur)	Rakendab iseseisvalt erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur)
Mõistab kultuuriväärtuste ja keskkonna kaitsmise olulisust.	Mõistab õpetaja abiga kultuuriväärtuste ja keskkonna kaitsmise olulisust.	Mõistab kultuuriväärtuste ja keskkonna kaitsmise olulisust.	Mõistab kultuuriväärtuste ja keskkonna kaitsmise olulisust ja järgib seda.
Märkab sõnumeid, analüüsid meediat ja reklaami.	Märkab juhendaja abiga sõnumeid meedias ja reklaamis.	Märkab sõnumeid, analüüsid meediat ja reklaami.	Märkab sõnumeid, analüüsid meediat ja reklaami ja huvitub sellest.
Tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega; kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi.	Tegutseb õpetaja juhendamisel või iseseisvalt, arvestades kaaslastega, kirjeldab oma ja kaaslaste töid.	Tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega; kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi.	Tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega; kirjeldab ja analüüsib oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi.
Tunneb lähiümbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte, käib kunstimuuseumides ja näitustel ning arutleb kunsti üle, kasutades õpitud ainemõisteid.	Teab üksikuid lähiümbruse kunsti- ja kultuuriobjekte. Osaleb arutluses kunsti üle.	Tunneb lähiümbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte, käib kunstimuuseumides ja näitustel ning arutleb kunsti üle, kasutades õpitud ainemõisteid.	Tunneb olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte, käib kunstimuuseumides ja näitustel ning arutleb kunsti üle, kasutades õpitud ainemõisteid.

KUNST

5. klass

Tundide arv nädalas: 1 (ühel poolaastal paaristunnina)

Õppe-kasvatustöö eesmärgid

- 1) tunnetab ja arendab oma loomingulist potentsiaali, õpib tundma visuaalsete kunstide väljendusvahendeid ning suudab luua erinevaid kunstiteoseid, rakendades loovalt õpitudteadmisi ja tehnikaid;
- 2) kasutab erinevaid mõtlemis- ja tegutsemisviise nii loometegevuses kui ka igapäevases elus;
- 3) analüüsib kunstiteoseid ja visuaalset keskkonda, kasutades põhikoolis omandatud ainealast terminoloogiat, ning põhjendab oma arvamust;
- 4) märkab esemelise keskkonna ja visuaalse meedia esteetilisi, eetilisi, funktsionaalseid ja ökoloogilisi aspekte;
- 5) õpib tundma ja väärtustab nii mineviku kunstipärandit kui ka nüüdisaegset kunsti;
- 6) seostab omavahel kunsti ning kultuuri, ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengut ning mõistab kunsti kui kultuuridevahelist suhtluskeelt; teadvustab kultuurilist mitmekesisust.

Õppesisu

Erinevate objektide kujutamine vaatluse ja mälu järgi. Kavandamine kui protsess ideede arendamiseks. Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted. Kompositsiooni tasakaal, pinge, dominant ja koloriit. Liikumise kujutamine. Maali, joonistuse, graafika, kollaaži, skulptuuri, installatsiooni, foto, video, digitaalgraafika ja animatsiooni tehnikad ning töövõtted. Sõnumite ja emotsioonide edastamise võtted ning vahendid muistsetest aegadest tänapäevani. Kunstiteose sisulised ja vormilised elemendid, konkreetne ja abstraktne kunstis. Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed Eesti ja maailmas, näited õpetaja valikul. Kunstiteose analüüs. Kunstiterminid. Muuseumide ja galeriide funktsioonid. Vormi ja funktsiooni seos, traditsioon ja uuenduslikkus disainis. Eesti rahvakunst ja ehituskultuur. Loodust säästva tarbimise põhimõtted, elukeskkonna parandamine kunsti, disaini ja arhitektuuri kaudu. Piltide, teksti, heli ja liikumise koosmõju. Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis.

Õppetegevused

1. Uurimuslikud ja loovad rühma- ja individuaalsed tööd, ühise tulemuse nimel koostöö.
2. Visandamine ja kavandamine. Kujutamine ja kujundamine. Eksperimenteerimine kujutamise reeglitega. Oma teoste esitlemine, valikute põhjendamine.
3. Ruumiliste kompositsioonide, mudelite või makettide valmistamine.
4. Kunstitehnikate loov kasutamine. Digitaalsete tehnikatega tutvumine ja katsetamine.
5. Kunstiteoste analüüsimine, võrdlemine, nende üle arutlemine.
6. Filmide, arvutimängude, koomiksitate ja reklaamide pildikeele uurimine ja kriitiline võrdlemine.
7. Muuseumide, kunstiürituste, nüüdiskunsti näituste külastamine.

Õpitulemused

Õpitulemused	Algtase / teadmine	Kesktaase / rakendamine	Kõrgtaase / arutlemine
Kujutamine ja väljendamine			
• Arvestab täisfiguuri kujutamisel pea suurust ja jalgade pikkust terve	Kujutab inimest, kuid eksib vahel õigetes	Kujutab inimest õigetes proportsioonides,	Kujutab inimest õigetes proportsioonides,

kehapikkuse suhtes, näo kujutamisel silmade asukohta sellel.	proportsioonides.	oskab neid mõõta ja võrrelda.	oskab mõõta ja võrrelda, kasutab kõnes õigeid arvulisi suhteid.
• Kujutabinimest erinevas asendis ja tegevuses.	Märkab kehaosade asendite erinevust tegevuste kujutamisel.	Märkab ja kujutab inimest erinevas asendis ja tegevuses.	Kujutab inimest iseloomulikus tegevuses keerukamas asendis.
• Leiab vaatluse ja võrdluse teel erinevaid ameteid kõige enam iseloomustavad tunnused (keskkond, riietus, töövahendid) ja kasutab neid temaatilistes kompositsioonides.	Leiab mõne ametile iseloomuliku tunnuse vaatluse ja õpetajaga arutluse teel ning kasutab oma töös.	Leiab iseseisvalt ametile iseloomulike tunnuseid ning kujutab neid temaatilistes kompositsioonides.	Leiab erilisi nüansse ja ametile iseloomulike tunnuseid ning kujutab neid temaatilistes kompositsioonides. Katsetab erinevaid võimalusi.
• Kujutab vaatluse järgi ees asetsevad objekte, arvestades nende kuju, suurusuhteid ja paiknemist üksteise suhtes.	Kujutab vaatluse ja õpetaja seletuse põhjal arvestades esemete ligikaudselt õiget kuju ja suurust.	Kujutab vaatluse järgi esemeid õige kuju, suuruse ja paiknemisega.	Kujutab esemeid õigesti ja oskab põhjendada suurusuhete muutumist paiknemisest lähtuvalt.
Värvi-, vormi-, kompositsiooni ja perspektiiviõpetus			
• Kasutab maalimisel piiratud värvivalikut (sh maalib monokroomselt).	Oskab segada ühe värvuse erinevaid toone.	Oskab segada värvusi antud ülesande põhjal ja kasutab neid oma töös.	Oskab segada erinevaid värvusi ja teab, millist värvi ja värvihulka lisada soovitud tooni saamiseks.
• Kirjeldab pildi koloriiti, eristab sooja ja külma koloriiti.	Eristab sooja ja külma koloriiti kasutades abivahendeid.	Eristab ja nimetab külma ja sooja koloriidi värvusi.	Eristab, nimetab ja kirjeldab sooja ja külma värvuse kasutamist emotsiooni edastamiseks.
• Leiab pildis peamise (dominandi), rõhutab seda teadlikult oma töödes.	Leiab pildis kõige tähtsama õpetajaga tööd analüüsisid ja teab mõnda rõhutamise meetodit.	Leiab pildis olulise ja teab kuidas seda mitmel viisil esile tuua.	Leiab pildil olulise, oskab põhjendada dominandi väljatoomise vajalikkust, kirjeldab erinevaid võimalusi.
• Eristab sümmeetrilisi ja asümmeetrilisi vorme ja kompositsioone.	Eristab näidete põhjal asümmeetrilist ja sümmeetrilist vormi.	Eristab ja oskab luua sümmeetrilisi ja asümmeetrilisi vorme	Eristab, võrdleb ja kirjeldab ning oskab luua sümmeetrilisi ja asümmeetrilisi vorme

		ja kompositsioone.	ja kompositsioone.
<ul style="list-style-type: none"> • Kujutab tasapinnal pöörd- ja kandiliste kehade mahulisust, arvestades vormi näilist muutumist (nt pöördkehade puhul ringi muutumist ellipsiks) ja nende asukohta silmapiiri suhtes. 	Oskab kujutada lihtsamaid pöörd- ja tahkkehasid (risttahukas, silinder, kera).	Oskab kujutada pöörd- ja tahkkehasid ruumiliselt kasutades selleks erinevaid võimalusi.	Oskab kujutada pöörd- ja tahkkehasid ruumiliselt arvestades nende asukohta silmapiiri suhtes, näeb seoseid teiste esemetega.
Disain			
<ul style="list-style-type: none"> • Kirjeldab keskkonna ja/või ruumi kujundust esteetilisuse ja praktilisuse seisukohast. 	Nimetab ruumile iseloomulikke esemeid, kirjeldab neid värvuse ja kuju põhjal.	Kirjeldab ruumi ja selles paiknevaid esemeid värvuse, kuju, otstarbe ja paigutuse järgi kasutades erinevaid väljendusviise.	Kirjeldab ja analüüsib ruumis paiknevate esemete otstarvet, paiknemise, esteetilisuse ja praktilisuse seisukohast, pakkudes välja omapoolseid lahendusi.
<ul style="list-style-type: none"> • Analüüsib trükise kujunduse osi (kirjastiil, värvilahendus jne) ja terviklahendust. 	Oskab kirjeldada trükist värvusi nimetades, kirjasuurust võrreldes.	Oskab eristada kujunduse osi, kirjeldada värvi ja terviklahendust.	Oskab kirjeldada ja põhjendada kujunduse värvivalikut, elemente, šrifti lähtuvalt kujutatava sisust.
<ul style="list-style-type: none"> • Leiab rahvakunsti esemetelt iseloomulikud motiivid, kasutab neid loovalt esemete ja ornamendi kujundamisel. 	Eristab rahvakunsti elemente ja oskab neid jäljendada.	Eristab rahvakunsti motiive ja kasutab neid loovalt oma töös.	Eristab rahvakunsti motiive ja kasutab neid loovalt oma töös luues uusi ornamente, põhjendab oma tegevust
Vestlusi kunstist			
<ul style="list-style-type: none"> • Eristab maalikunsti žanre (portree, maastik, natüürmort). 	Teab portree, maastiku, natüürmordi tähendust, eristab neid üksteisest.	Teab ja eristab maalikunsti žanre, kirjeldab maalil kujutatavat.	Teab, eristab ja kirjeldab maalikunsti žanre, oskab nimetada mõnda tuntud teost või autorit.
<ul style="list-style-type: none"> • Kasutab õpitud ainealaseid mõisteid kõnes ja kirjas. 	Kasutab oma kõnes lihtsamaid kunstialaseid mõisteid.	Kasutab kõnes ja kirjas õpitud kunstialaseid mõisteid.	Kasutab kõnes ja kirjas õpitud kunstialaseid mõisteid, oskab seletada nende tähendust, tuua näiteid kasutusalaadest.
<ul style="list-style-type: none"> • Väärtustab oma(rahvus)kultuuri 	Teab mõnda kohalikku arhitektuuri mälestusmärki	Teab kohalike arhitektuuri	Teab kohalike tähtsamate arhitektuuri

kõrval kohalikku (elukoha) kultuuri. Jälgib, et oma tegevusega ei kahjusta kultuuriväärtusi ja autori õigusi.	või monumenti ja seda millised tegevused kahjustaksid nende säilimist.	mälestusmärke ja monumente ja millised tegevused kahjustavad nende säilimist.	mälestusmärkide ja monumentide nimetusi ja üldist ajaloolist tausta või funktsiooni. Väärtustab nende säilitamist.
• Nimetab muuseumide ja galeriide funktsioone, oskab neis käituda.	Teab mõnda oma kodukoha muuseumi või galeriid ja neis käitumistavasid.	Teab kodukoha muuseumi ja galeriisid ning on mõnda neist külastanud, järgib käitumistavasid.	Teab muuseumi ja galeriisid, on neid külastanud, oskab neid eristada ainevaldkondade ja funktsioonide järgi, järgib alati käitumistavasid ja märkab ebakorrektsel käitumist.
Tehnikad ja materjalid			
• Kasutab paindlikult, ka omavahel kombineeritult, erinevaid tehnikaid ja materjale.	Eristab tehnikaid ja materjale ning kasutab mõnda neist oma töös.	Eristab tehnikaid, materjale, oskab neid kasutada tehnikale omase tulemuse saavutamiseks.	Teab materjalide omadusi ja tehnikate erinevaid võimalusi ning oskab leida omavahel sobivaid ja kombineerida neid parima tulemuse saavutamiseks.
• Eristab mahulist vormi (ümarplastika, reljeef) tasapinnalisest vormist.	Eristab ümarplastikat ja reljeefi ning teha juhise järgi lihtsamaid töid.	Eristab ümarplastikat ja reljeefi, oskab luua ja selgitada mahuliste vormide erinevusi.	Kombineerib ümarplastikat ja reljeefi ning põhjendada oma tegevust.
• Selgitab graafika kui trükitehnika olemust.	Teab graafika mõiste tähendust.	Oskab rakendada graafilisi tehnikaid oma töös.	Kirjeldab graafika trükkimise viise, katsetab erinevaid võimalusi oma ideede parimaks teostuseks.
• Kasutab tehnilisi abivahendeid (joonlaud, sirkel, arvuti jne) vastavalt vajadusele ja võimalustele.	Oskab kasutada mõnda tehnilist abivahendit iseseisvalt või koostöös õpetajaga.	Oskab vajadusel otstarbekalt kasutada tehnilisi abivahendeid oma ideede paremaks teostamiseks.	Oskab kasutada arvutit ideede leidmiseks ja teostamiseks ning teisi abivahendeid omaalgatuslikult.
• Kasutab loovalt jääkmaterjale, kogub paberi jäägid ümbertöötlemiseks.	Teab keskkonna säästmise põhimõtteid ja klassis kehtestatud korra reegleid.	Järgib klassis kehtestatud korra reegleid, kasutab säästlikult materjale ja jääkmaterjale.	Järgib keskkonna säästmise põhimõtteid ja oskab põhjendada nende vajalikkust.

• Töö lõpetamise järel korrastab töökoha.	Õpetaja korraldusel korrastab töökoha.	Korrastab iseseisvalt meeldetuletusega oma töökoha.	Mõistab korrastamist töökoha kasutegurit õppeprotsessile ja töö kvaliteedile, korrastab selle. Aitab teisi.
---	--	---	---

KUNST

6. klass

Tundide arv nädalas: 1 (ühel poolaastal paaristunnina)

Õppe-kasvatustöö eesmärgid

ÕPILANE

- 1) Tunnetab ja arendab oma loomingulist potentsiaali, õpib tundma visuaalsete kunstide väljendusvahendeid ning suudab luua erinevaid kunstiteoseid, rakendades loovalt õpitud teadmisi ja tehnikaid;
- 2) Kasutab erinevaid mõtlemis- ja tegutsemisviise nii loometegevuses kui ka igapäevases elus;
- 3) Analüüsib kunstiteoseid ja visuaalset keskkonda, kasutades põhikoolis omandatud ainealast terminoloogiat, ning põhjendab oma arvamust;
- 4) Märkab esemelise keskkonna ja visuaalse meedia esteetilisi, eetilisi, funktsionaalseid ja ökoloogilisi aspekte;
- 5) Õpib tundma ja väärtustab nii mineviku kunstipärandit kui ka nüüdisaegset kunsti;
- 6) Seostab omavahel kunsti ning kultuuri, ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengut ning mõistab kunsti kui kultuuride vahelist suhtluskeelt; teadvustab kultuurilist mitmekesisust.

Õppesisu

Erinevate objektide kujutamine vaatluse ja mälu järgi. Kavandamine kui protsess ideede arendamiseks. Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted. Kompositsiooni tasakaal, pingeline, dominant ja koloriit. Liikumise kujutamine. Maali joonistuse, graafika, kollaaži, skulptuuri, illustratsiooni, foto, video, digitaalgraafika ja animatsiooni tehnikad ning töövõtted. Sõnumite ja emotsioonide edastamise võtted ning vahendid muistsetest aegadest tänapäevani. Kunstiteose sisulised ja vormilised elemendid, konkreetne ja abstraktne kunst. Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed Eestis ja maailmas, näited õpetaja valikul. Kunstiteose analüüs. Kunstiterminid. Muuseumide ja galeriide funktsioonid. Vormi ja funktsiooni seos, traditsioon ja uuenduslikkus disainis. Eesti rahvakunst ja ehituskultuur. Loodust säästva tarbimise põhimõtted, elukeskkonna parandamine kunsti, disaini ja arhitektuuri kaudu. Piltide, teksti, heli ja liikumise koosmõju. Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis.

Õppetegevused

1. Urimislikud ja loovad rühma- ja individuaalsed tööd, ühise tulemuse nimel koostöö.
2. Visandamine ja kavandamine. Kujutamine ja kujundamine. Eksperimenteerimine kujutamise reeglitega. Oma teoste esitlemine, valikute põhjendamine.
3. Ruumiliste kompositsioonide, mudelite või makettide valmistamine.
4. Kunstitehnikate loov kasutamine. Digitaalsete tehnikatega tutvumine ja katsetamine.
5. Kunstiteoste analüüsimine, võrdlemine, nende üle arutlemine.
6. Filmide, arvutimängude, koomiksita ja reklaamide pildikeele uurimine ja kriitiline võrdlemine.
7. Muuseumide, kunstiürituste, nüüdiskunsti näituste külastamine.

Õpitulemused

Õpitulemused	Algtase/ teadmine	Keskase/ rakendamine	Kõrgtase/ arutlemine
Kujutamine ja väljendamine			
<ul style="list-style-type: none"> Kujutab vaatluse järgi eesasetsevaid objekte, arvestades nende kuju, suurussuhteid ja paiknemist üksteise suhtes. 	Kujutab eseme õiget kuju, suurust ja ligikaudset paiknemist.	Kujutab vaatluse ja võrdlemise põhjal esemeid õige suuruse, kuju ja asukohaga.	Kujutab esemeid õigesti osates põhjendada suurussuhete muutumist paiknemisest lähtuvalt.
<ul style="list-style-type: none"> Hindab mõõtmise ja võrdlemise abil objektide vahelisi suurussuhteid. 	Teab kuidas mõõta ja võrrelda mõõtevahendeid ja –ühikuid kasutamata.	Kasutab õigete objektide suurussuhete hindamiseks mõõtmisvahenditega mõõtmist ja võrdlemist.	Hindab õigesti esemete vahelisi suurussuhteid ja kontrollib neid mõõtmise ja võrdlemise teel.
<ul style="list-style-type: none"> Analüüsib koomiksi ja filmi vahelisi seoseid (kaader, plaanid, jutustus). 	Eristab kaadrit ja paani filmis.	Kirjeldab filmi või koomixit, leiab seoseid nende vahel ja erinevusi.	Põhjendab kaardi, plaani või jutustusse kasutamise otstarbekust filmis või koomixis lähtuvalt situatsioonist.
<ul style="list-style-type: none"> Leiab asjakohast pildilist infot, näidiseid, eeskujusid ning kasutab neid loominguliselt oma töös. 	Leiab õpetajaga arutledes ja suunamise teel sobivat infot ja materjali oma tööks.	Oska leida asjalikku infot ja näidiseid ning kasutada neid oma töös.	Analüüsib iseseisvalt tööks vajalikku infot ja materjali, oskab neid leida ja kasutada.
Värvi-, vormi-, kompositsiooni ja perspektiiviõpetus			
<ul style="list-style-type: none"> Segab ja kasutab maalimisel iga värvi suurt hulka erinevaid toone. Moodustab erinevaid varjundeid ja leiab värvitoonide nimetusi tuntud esemete kaudu. 	Segab erinevaid värve, oskab kirjeldada mõnda värvi nimetust tuntud asjade kaudu.	Kasutab maalimisel rohkesti erinevaid värvitoone, toob võrdlusi tuntud esemetega	Oskab teadlikult segada paljusid erinevaid värvitoone, kirjeldada nende saamist ja tuua rikkalikult näiteid, kirjeldades värvivarjundeid tuntud asjade kaudu.
<ul style="list-style-type: none"> Selgitab varju tekkimise põhimõtet. 	Oskab eristada pildil valgust ja varju, leida valgusallika.	Oskab kujutada valgust ja varju lähtuvalt valgusallikast.	Põhjendab valguse ja varju asukohta ning oskab seda kujutada.
<ul style="list-style-type: none"> Eristab piiratud ja piiramata pinda, leiab neid ümbritsevast keskkonnast, loob võrgustiku abil piiramata pindu. 	Teab piiratud ja piiramata pinna mõistet. Püüab jäljendamise ja juhendamise abil luua mõne lihtsama pinna.	Eristab piiratud ja piiramata pinda, oskab neid kujutada ja tuua näiteid.	Toob rikkalikult näiteid ümbritsevast keskkonnast, leiab enda idee teostamiseks erinevaid lahendusi.
Disain			
<ul style="list-style-type: none"> Leiab rahvamustri esemelt iseloomulikud motiivid, kasutab neid loovalt esemete ja ornamendi kujundamisel. 	Oskab leida ja jäljendada üksikuid rahvakunsti elemente.	Eristab rahvakunsti motiive ja kasutab neid loovalt oma töös.	Eristab rahvakunsti motiive ja kasutab neid loovalt oma töös luues uusi ornamente.

MUUSIKA

Hindamine

II kooliastmes hinnatakse muusikas mitteeristavalt (arvestatud, mittearvestatud). Mitteeristava hindamise puhul määratakse õpetaja poolt aines olulised piisavad õpitulemused, millele sooritamise korral väljendatakse piisavat tulemust hindega „arvestatud“.

Üldpädevuste kujundamine

Kultuuri- ja väärtuspädevus – väärtustada oma ja teiste maade muusikat, teadvustada nüüdisaegset muusikakultuuri ja sündmusi;

Sotsiaalne- ja kodanikupädevus; suhtluspädevus – kuulamis- ja suhtlemisoskus, koostöövalmidus ja koostööoskus. Teha koostööd erinevates olukordades (laulmine, pillimäng, improvisatsioon jne.) klassikollektiivis; arvestada inimeste erinevusi suhtlemisel. Suuta ennast selgelt ja asjakohaselt väljendada, arvestades erinevaid olukordi, oma seisukohti esitada ja põhjendada;

Enesemääratluspädevus – suuta mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; järgida terveid eluviise; analüüsida omavahelistes suhetes tekkivaid probleeme;

Õpipädevus – leida õppimiseks vajaminevat teavet; kavandada õppimist ning seda plaani järgida; kasutada õpitut erinevates õpiülesannetes;

Matemaatika-, loodus ja tehnoloogiapädevus – analüüsioskus, oma oskuste kasutamine muusikaliste tegevuste kaudu. Suudab kasutada arvutusoskust erinevate rütmülesannete lahendamisel. Kuulab loodusest helisid, kasutab tehnoloogilisi vahendeid muusika tegemisel.

Ettevõtlikkuspädevus – suudab luua ideid, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi muusikaõpetuses; seada eesmärged ja neid ellu viia; osaleda ühistegevustes, näidata initsiatiivi ja vastutada tulemuste eest.

Digipädevus – loovtööde esitamine digivahendite kasutades, erinevad infootsingu võimalused ja nende kasutamine, elektroonilised õpikeskkonnad, esitluste koostamine erinevate vahenditega, digitaalsed õppematerjalid, erinevad videoarhiivid ja videokeskkonnad, mis kõik toetavad õpilase eesmärgipärast ja õppimisele suunatud nutiseadme ja arvutikasutust.

Lõimumine teiste valdkondadega

Lõimingu põhimõtted on lahti sõnastatud õppekava üldosa punktides 2.25-2.28.

Eesti keel - teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, ilmekus, laulutekstide autorid, õigekiri, regivärsside ja lihtsamate laulusõnade loomine, sõnavara, k.a. muusikaline, õigekiri, väljendus- ja põhjendusoskus (kirjalik ja suuline)

Matemaatika - laulu vorm, taktimõõt, erinevad taktimõõdud, murrud, mälu, seostamisoskus noodi-, helikõrgused, taktimõõt, seostamisoskus (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad) võrdlemine, eristamine, loogika, arutlusoskus, noodivältused, sümbolid, paralleelsed helistikud.

Ühiskonnaõpetus - kodu, kodumaa; rahvakalendri tähtpäevad; aeg (tempo) liiklus

Tööõpetus - lihtsate pillide ja muusikateemaliste mängude valmistamine, enda valmistatud muusikalooliste mängude kasutamine.

Kehaline kasvatus - kehapillisaated, hingamine, õige kehahoid, koordineerimine, õiged mänguvõtted,

muusikapala karakteri kujutamine liikumise kaudu, eesti laulu- ja ringmängud muusikale liikumise kujundamine vastavalt laulu karakterile, rahvatants, muusikaelamuse kujutamine liikumises ja dramatiseeringus.

Kunst- rütmikaartide valmistamine, kõlavärv
muusika meeleolu visualiseerimine, visuaalne muusikelamuse kujutamine.
Võõrkeeled- võõrkeelsete laulutekstide mõistmine; sõnaraamatu kasutamine
itaaliakeelsete terminite tähenduse mõistmine seoses lauludega
Inimeseõpetus- meetrum, vaikselt, valjult, tempo
Informaatika - teabe otsimine ja leidmine ürituste, institutsioonide kohta

Läbivad teemad

Läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted on lahti sõnastatud õppekava üldosa punktides 2.25-2.28.

väärtused ja kõlblus- muusika rolli igapäevaelus, eesti muusika väärtustamine, osalemine laste kontsertidel ja laste muusikalavastustel;

elukestev õpe ja karjääri planeerimine - elukestva muusikaharrastuse kujunemiseks, aga ka muusikaga seotud erialade valiku eelduseks: koolis mudilaskoor, puhkpilliorkester, aga ka muusikakool ja laulustuudiod;

tehnoloogia ja innovatsioon - vastavalt võimalustele muusikaalase info otsimine;

teabekeskond - erinevate andmebaaside kasutamine;

kodanikualgatus ja ettevõtlikkus - osalemine koorilaulus ja kooli erinevatel üritustel;

tervis ja ohutus - hääle kasutamine, hingamine, muusikaline liikumine jm, aga ka meid ümbritseva keskkonna ohud, nende teadvustamine ja vältimine (müra, vali muusika).

Õpitulemused II kooliastme lõpuks

6.klassi lõpetaja:

- laulab võimetekohaselt ja hääle individuaalseid omadusi arvestavalt;
- on omandanud ühislauluvara: Eesti hümn (F. Pacius); Eesti lipp (E. Võrk); Kas tunned maad (J. Berat); Kungla rahvas (K. A. Hermann); Mu isamaa armas (rahvalik laul); Püha öö (F. Gruber). 2 kaanonit ja 3 eesti rahvalaulu õpetaja valikul;
- tunneb taktimõõte 2/4, 3/4, 4/4 kuulmise ja noodi järgi;
- tunneb neljandik-taktimõõdus kuulmise ja noodi järgi rütmivorme ning oskab neid kasutada rütmiülesannete lahendamisel ja rütmiimprovisatsioonide loomisel;
- teab kaheksandik-taktimõõdu tähendust;
- laulab astmenimedega lihtsaid laule ja harjutusi;
- teab mõisteid duur- ja moll-helilaad ning eristab neid kuulmise järgi;
- teab viiulivõtme tähendust ja oskab seda noodijoonestikule märkida;
- teab tähtnimetuste c, d, e, f, g, a, h asukohta noodijoonestikul ning klaviatuuril;
- teab helistikke C-a, G-e, F-d;
- teab dieesi, bemolli ja bekarri tähendust;
- kasutab muusika analüüsimisel õpitud muusikamõisteid ja –teadmisi;
- tunneb 2- ja 3-osalist lihtvormi;
- teab erinevaid hääleliike: sopran, alt, tenor, bass; teab eesti tuntud lauljaid;
- teab erinevaid kooriliike: mudilas-, laste-, poiste-, nais-, mees-, segakoor; teab eesti tuntud koore;
- oskab iseloomustada eesti rahvamuusikat: rahvalaule, -tantse, -pille ja –ansambleid;
- teab eesti tuntumaid rahvamuusika esitajaid.

MUUSIKA

Klass: 4. klass

Tundide arv nädalas: 2

Õppe-kasvatustöö eesmärgid

- ühe- ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel;
- kahe- või kolmehäälnelise laulmine koolikooris;
- relatiivsete helikõrguste (astmete) kasutamine laulude õppimisel;
- pillimänguoskuste arendamine ja rakendamine erinevates pillikoosseisudes;
- kuulatud muusikapalade iseloomustamine, tuginedes muusika väljendusvahenditele ja oskussõnavarale;
- eri rahvaste tantsude karakteri väljendamine liikumises;
- muusika väljendusvahendite kasutamine erinevates muusikalistes tegevustes;
- esinemisvõimaluste pakkumine ning loomingulise eneseväljenduse toetamine;
- teatris, kontserdil ja muuseumis käimine ning õppekäigud (helistuudiod, raamatukogud, muusikakoolid jne).

Õppesisu-ja tegevused

Laulmine

- laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest;
- laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälsid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule a cappella ja saatena;
- rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes;
- laulab peast kooliastme ühislaulu: „Mu isamaa armas“ (rahvaviis) „Meie elu“ (eesti rhvl.), Eesti hümn (Fr. Pacius), "Püha öö" (F. Gruber); "Meil aiaäärne tänavas" (eesti rhl);
- laulab noodist astmetel SO, MI, RA, JO, RA□,
- SO□, JO¹, LE, NA, DI, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides;
- duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega.

Pillimäng

- kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või *ostinato*'des ning iseseisvates palades;
- rakendab musitseerides 6-keelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid; seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga.

Muusikaline liikumine

- tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi.

Omalooming

- loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või *ostinato*'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- kasutab improvisatsioonides astmemudeleid;
- loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne;

	<p>rahvalaulu ning peast oma kooliastme ühislause.</p> <p>Kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid).</p> <p>Õpilane laulab selge diktsiooniga, kuid on raskusi ühtlase ja täpse laulmisega. Esitus on ebakindel, esineb mõttepause ja eksimusi.</p>	<p>rahvalaulu ning peast oma kooliastme ühislause.</p> <p>Kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid).</p> <p><u>Muusikaliselt võimekas õpilane:</u></p> <p>Õpilane laulab hästi, üksikute vigadega, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga. Esitus on üldiselt väljendusrikas ja kindel.</p> <p><u>Muusikaliselt vähem võimekas õpilane:</u></p> <p>Õpilane laulab hästi, üksikute vigadega, selge diktsiooniga. Esitus on üldiselt väljendusrikas ja kindel.</p>	<p>rahvalaulu ning peast oma kooliastme ühislause.</p> <p>Kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid).</p> <p><u>Muusikaliselt võimekas õpilane:</u></p> <p>Õpilane laulab ladusalt, kergelt, ilma ühegi veata, loomuliku kehahoiu ja hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendus-rikkalt, arvestab esitatava muusikapala stiili. Esitus on veenev ja enesekindel.</p> <p><u>Muusikaliselt vähem võimekas õpilane:</u></p> <p>Õpilane laulab ladusalt, kergelt, ilma ühegi veata, loomuliku kehahoiu ja hingamisega, selge diktsiooniga ja väljendusrikkalt. Esitus on veenev ja enesekindel.</p>
Pillimäng	<p>Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi pillimängus.</p> <p>Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel võimetekohaselt, rahuldaval tasemel, esineb puudusi ja vigu (nt meloodias, rütmikas või dünaamikas, stiilis vm).</p>	<p>Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi pillimängus.</p> <p>Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel võimetekohaselt, heal tasemel, esineb väiksemaid eksimusi (nt meloodias, rütmikas või dünaamikas, stiilis vm).</p>	<p>Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi pillimängus.</p> <p>Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel võimetekohaselt, väga heal tasemel, veatult</p>
Muusikaline liikumine	<p>Kasutab liikumises muusikalisi oskusi ja teadmisi.</p>	<p>Kasutab liikumises muusikalisi oskusi ja teadmisi.</p>	<p>Kasutab liikumises muusikalisi oskusi ja teadmisi.</p>

	On omandanud osaliselt laulu- ja ring-mängude laulusõnad ning liikumise.	On omandanud laulu- ja ring-mängude laulusõnad ning liikumise.	Osaleb aktiivselt laulu- ja ring-mängudes.
Omalooming	<p>Julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnalises kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes.</p> <p>Kasutab muusikalisi oskusi ja teadmisi omaloomingus.</p> <p>Õpilane väljendab oma loomingulisi ideid võimetekohaselt, mõningal määral, esineb puudusi ja vigu.</p>	<p>Julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnalises kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes.</p> <p>Kasutab muusikalisi oskusi ja teadmisi omaloomingus.</p> <p>Õpilane väljendab oma loomingulisi ideid võimetekohaselt, arusaadavalt, esineb väiksemaid eksimusi.</p>	<p>Julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnalises kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes.</p> <p>Kasutab muusikalisi oskusi ja teadmisi omaloomingus.</p> <p>Õpilane väljendab oma loomingulisi ideid sobivate muusikaliste väljendusvahenditega, võimetekohaselt, selgelt, kindlalt ja arusaadavalt</p>
Muusika kuulmine ja muusikalugu	<p>Kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; mõistab autorsuse tähendust.</p> <p>Eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat</p> <p>Leiab iseloomulikke jooni eesti rahvamuusikas</p> <p>Kasutab muusika kuulamisel õpitud muusikalisi oskusi ja teadmisi.</p> <p>Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta vähesel määral (nt kirjeldab 1–2 erinevat muusika väljendusvahendit), analüüsib ja põhjendab seda, kasutades vähast</p>	<p>Kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; mõistab autorsuse tähendust.</p> <p>Eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat</p> <p>Leiab iseloomulikke jooni eesti rahvamuusikas</p> <p>Kasutab muusika kuulamisel õpitud muusikalisi oskusi ja teadmisi.</p> <p>Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta mõningal määral (nt kirjeldab 3–4 erinevat muusika väljendusvahendit), analüüsib ja põhjendab seda, kasutades küllaldast muusika</p>	<p>Kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; mõistab autorsuse tähendust.</p> <p>Eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat</p> <p>Leiab iseloomulikke jooni eesti rahvamuusikas</p> <p>Kasutab muusika kuulamisel õpitud muusikalisi oskusi ja teadmisi.</p> <p>Õpilane väljendab oma arvamust kuulatavast muusikast selgesõnaliselt (nt kirjeldab 5 erinevat muusika väljendusvahendit), analüüsib ja selgitab seda väga põhjalikult,</p>

	muusika oskussõnavara.	oskussõna-vara.	kasutades muusika oskussõnavara.
Muusikaline kirjaoskus ja osakussõnad	Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi. Õpilane omab õpitud materjalist rahuldavaid teadmisi.	Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi. Õpilane omab õpitud materjalist häid teadmisi.	Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi. Õpilane omab õpitud materjalist väga häid teadmisi.

MUUSIKA

5. klass

Tundide arv nädalas: 1

Õppe-kasvatustöö eesmärgid

- ühe- ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel;
- kahe- või kolmehäälnelise laulmine koolikooris;
- relatiivsete helikõrguste (astmete) kasutamine laulude õppimisel;
- pillimänguoskuste arendamine ja rakendamine erinevates pillikoosseisudes;
- kuulatud muusikapalade iseloomustamine, tuginedes muusika väljendusvahenditele ja oskussõnavarale;
- eri rahvaste tantsude karakteri väljendamine liikumises;
- muusika väljendusvahendite kasutamine erinevates muusikalistes tegevustes;
- esinemisvõimaluste pakkumine ning loomingulise eneseväljenduse toetamine;
- teatris, kontserdil ja muuseumis käimine ning õppekäigud (helistuudiod, raamatukogud, muusikakoolid jne).

Õppesisu-ja tegevused

Laulmine

- laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest;
- laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälsid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule a cappella ja saatena;
- rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes;
- laulab peast kooliastme ühislause: Eesti hümn (Fr. Pacius), „Kungla rahvas" (K. A. Hermann); „Jaan läeb jaanitulele" (eesti rhvl.), „Eesti lipp" E. Võrk
- laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt;
- on teadlik häälehoiu vajadusest;
- laulab noodist astmetel SO, MI, RA, JO, RA□, SO□, JO¹, LE, NA, DI, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides;
- duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega.
- seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g–G2;

Õpitulemused

Õpitulemused	Algtase / teadmine	Kesktaase / rakendamine	Kõrgtase / arutlemine
Laulmine	<p>Laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades.</p> <p>Laulab koolikooris õpetaja valikul ja/või erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes tunnis ning tunnivälises tegevuses; mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust.</p> <p>Oskab laulda eesti rahvalaulu ning peast oma kooliastme ühislause.</p> <p>Kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid).</p> <p>Õpilane laulab selge diktsiooniga, kuid on raskusi ühtlase ja täpse laulmisega. Esitus on ebakindel, esineb mõttepause ja eksimusi.</p>	<p>Laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades.</p> <p>Laulab koolikooris õpetaja valikul ja/või erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes tunnis ning tunnivälises tegevuses; mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust.</p> <p>Oskab laulda eesti rahvalaulu ning peast oma kooliastme ühislause.</p> <p>Kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid).</p> <p><u>Muusikaliselt võimekas õpilane:</u></p> <p>Õpilane laulab hästi, üksikute vigadega, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga. Esitus on üldiselt väljendusrikas ja kindel.</p> <p><u>Muusikaliselt vähem võimekas õpilane:</u></p> <p>Õpilane laulab hästi, üksikute vigadega, selge diktsiooniga. Esitus on üldiselt väljendusrikas ja kindel.</p>	<p>Laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades.</p> <p>Laulab koolikooris õpetaja valikul ja/või erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes tunnis ning tunnivälises tegevuses; mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust.</p> <p>Oskab laulda eesti rahvalaulu ning peast oma kooliastme ühislause.</p> <p>Kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid).</p> <p><u>Muusikaliselt võimekas õpilane:</u></p> <p>Õpilane laulab ladusalt, kergelt, ilma ühegi veata, loomuliku kehahoiu ja hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendus-rikkalt, arvestab esitatava muusikapala stiili. Esitus on veenev ja enesekindel.</p> <p><u>Muusikaliselt vähem võimekas õpilane:</u></p> <p>Õpilane laulab ladusalt, kergelt, ilma ühegi veata, loomuliku kehahoiu ja hingamisega, selge diktsiooniga ja väljendusrikkalt. Esitus on veenev ja enesekindel.</p>
Pillimäng	<p>Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi pillimängus.</p>	<p>Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi pillimängus.</p>	<p>Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi pillimängus.</p>

	Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel võimetekohaselt, rahuldaval tasemel , esineb puudusi ja vigu (nt meloodias, rütmikas või dünaamikas, stiilis vm).	Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel võimetekohaselt, heal tasemel , esineb väiksemaid eksimusi (nt meloodias, rütmikas või dünaamikas, stiilis vm).	Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel võimetekohaselt, väga heal tasemel , veatult
Muusikaline liikumine	Kasutab liikumises muusikalisi oskusi ja teadmisi. On omandanud osaliselt laulu- ja ring-mängude laulusõnad ning liikumise.	Kasutab liikumises muusikalisi oskusi ja teadmisi. On omandanud laulu- ja ring-mängude laulusõnad ning liikumise.	Kasutab liikumises muusikalisi oskusi ja teadmisi. Osaleb aktiivselt laulu- ja ring-mängudes.
Omalooming	Julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnalises kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes. Kasutab muusikalisi oskusi ja teadmisi omaloomingus. Õpilane väljendab oma loomingulisi ideid võimetekohaselt, mõningal määral , esineb puudusi ja vigu.	Julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnalises kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes. Kasutab muusikalisi oskusi ja teadmisi omaloomingus. Õpilane väljendab oma loomingulisi ideid võimetekohaselt, arusaadavalt , esineb väiksemaid eksimusi.	Julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnalises kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes. Kasutab muusikalisi oskusi ja teadmisi omaloomingus. Õpilane väljendab oma loomingulisi ideid sobivate muusikaliste väljendusvahenditega, võimetekohaselt, selgelt, kindlalt ja arusaadavalt
Muusika kuulamine ja muusikalugu	Kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; mõistab autorsuse tähendust. Eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat Leiab iseloomulikke jooni eesti rahvamuusikas Kasutab muusika kuulamisel õpitud muusikalisi oskusi ja teadmisi. Õpilane väljendab oma	Kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; mõistab autorsuse tähendust. Eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat Leiab iseloomulikke jooni eesti rahvamuusikas Kasutab muusika kuulamisel õpitud muusikalisi oskusi ja teadmisi. Õpilane väljendab oma	Kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; mõistab autorsuse tähendust. Eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat Leiab iseloomulikke jooni eesti rahvamuusikas Kasutab muusika kuulamisel õpitud muusikalisi oskusi ja teadmisi. Õpilane väljendab oma

	arvamust kuulatava kohta vähesel määral (nt kirjeldab 1–2 erinevat muusika väljendusvahendit), analüüsib ja põhjendab seda, kasutades vähest muusika oskussõnavara.	arvamust kuulatava kohta mõningal määral (nt kirjeldab 3–4 erinevat muusika väljendusvahendit), analüüsib ja põhjendab seda, kasutades küllaldast muusika oskussõna-vara.	arvamust kuulatavast muusikast selgesõnaliselt (nt kirjeldab 5 erinevat muusika väljendusvahendit), analüüsib ja selgitab seda väga põhjalikult , kasutades muusika oskussõnavara.
Muusikaline kirjaoskus ja osakussõnad	Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi. Õpilane omab õpitud materjalist rahuldavaid teadmisi.	Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi. Õpilane omab õpitud materjalist häid teadmisi.	Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi. Õpilane omab õpitud materjalist väga häid teadmisi.

MUUSIKA

6. klass

Tundide arv nädalas: 1

Õppe-kasvatustöö eesmärgid

- ühe- ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel;
- kahe- või kolmehäälnelise laulmine koolikooris;
- relatiivsete helikõrguste (astmete) kasutamine laulude õppimisel;
- pillimänguoskuste arendamine ja rakendamine erinevates pillikoosseisudes;
- kuulatud muusikapalade iseloomustamine, tuginedes muusika väljendusvahenditele ja oskussõnavarale;
- eri rahvaste tantsude karakteri väljendamine liikumises;
- muusika väljendusvahendite kasutamine erinevates muusikalistes tegevustes;
- esinemisvõimaluste pakkumine ning loominguulise eneseväljenduse toetamine;
- teatris, kontserdil ja muuseumis käimine ning õppekäigud (helistuudiod, raamatukogud, muusikakoolid jne).

Õppesisu-ja tegevused

Laulmine

- laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest;
- laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälseliseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule a cappella ja saatel;
- rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes;
- laulab peast kooliastme ühislaulu: Eesti hümn (F. Pacius); Kas tunned maad (J. Berat);

”Mu isamaa armas (rahvalik laul); Püha öö (F. Gruber); Meil aiaäärne tänavas (Eesti rhv.)

- laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt;
- on teadlik häälehoiu vajadusest ja häälemurdest;
- laulab noodist astmetel SO, MI, RA, LE, JO, RA₁, SO₁, JO¹, NA, DI käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides;
- duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega.
- seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g–G₂;

Pillimäng

- kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või *ostinato*’des ning iseseisvates palades;
- rakendab musitseerides 6-keelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid; seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga.
- seostab helistikke ja toonika kolmkõlasid C-duur, a-moll, G-duur, e- moll pillimänguga;

Muusikaline liikumine

- tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi.
- tunneb eesti, vene, leedu laulu- ja ringmänge;

Omalooming

- loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või *ostinato*’sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- kasutab improvisatsioonides astmemudeleid;
- loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne;
- kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.
- **Muusika kuulamine ja muusikalugu**
 - kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi; (kahe- ja kolmeosaline lihtvorm);
 - iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara;
 - teadvustab muusikateoste autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega.
 - kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit
 - tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse; oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi;

	<p>Kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid).</p> <p>Õpilane laulab selge diktsiooniga, kuid on raskusi ühtlase ja täpse laulmisega. Esitus on ebakindel, esineb mõttepause ja eksimusi.</p>	<p>Kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid).</p> <p><u>Muusikaliselt võimekas õpilane:</u> Õpilane laulab hästi, üksikute vigadega, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga. Esitus on üldiselt väljendusrikas ja kindel.</p> <p><u>Muusikaliselt vähem võimekas õpilane:</u> Õpilane laulab hästi, üksikute vigadega, selge diktsiooniga. Esitus on üldiselt väljendusrikas ja kindel.</p>	<p>Kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid).</p> <p><u>Muusikaliselt võimekas õpilane:</u> Õpilane laulab ladusalt, kergelt, ilma ühegi veata, loomuliku kehahoiu ja hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendus-rikkalt, arvestab esitatava muusikapala stiili. Esitus on veenev ja enesekindel.</p> <p><u>Muusikaliselt vähem võimekas õpilane:</u> Õpilane laulab ladusalt, kergelt, ilma ühegi veata, loomuliku kehahoiu ja hingamisega, selge diktsiooniga ja väljendusrikkalt. Esitus on veenev ja enesekindel.</p>
Pillimäng	<p>Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi pillimängus.</p> <p>Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel võimetekohaselt, rahuldaval tasemel, esineb puudusi ja vigu (nt meloodias, rütmikas või dünaamikas, stiilis vm).</p>	<p>Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi pillimängus.</p> <p>Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel võimetekohaselt, heal tasemel, esineb väiksemaid eksimusi (nt meloodias, rütmikas või dünaamikas, stiilis vm).</p>	<p>Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi pillimängus.</p> <p>Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel võimetekohaselt, väga heal tasemel, veatult</p>
Muusikaline liikumine	<p>Kasutab liikumises muusikalisi oskusi ja teadmisi.</p> <p>On omandanud osaliselt laulu- ja ringmängude laulusõnad ning liikumise.</p>	<p>Kasutab liikumises muusikalisi oskusi ja teadmisi.</p> <p>On omandanud laulu- ja ringmängude laulusõnad ning liikumise.</p>	<p>Kasutab liikumises muusikalisi oskusi ja teadmisi.</p> <p>Osaleb aktiivselt laulu- ja ringmängudes.</p>
Omalooming	<p>Julgeb esitada ideid ja</p>	<p>Julgeb esitada ideid ja</p>	<p>Julgeb esitada ideid ja</p>

	<p>rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnalises kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes. Kasutab muusikalisi oskusi ja teadmisi omaloomingus. Õpilane väljendab oma loomingulisi ideid võimetekohaselt, mõningal määral, esineb puudusi ja vigu.</p>	<p>rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnalises kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes. Kasutab muusikalisi oskusi ja teadmisi omaloomingus. Õpilane väljendab oma loomingulisi ideid võimetekohaselt, arusaadavalt, esineb väiksemaid eksimusi.</p>	<p>rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnalises kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes. Kasutab muusikalisi oskusi ja teadmisi omaloomingus. Õpilane väljendab oma loomingulisi ideid sobivate muusikaliste väljendusvahenditega, võimetekohaselt, selgelt, kindlalt ja arusaadavalt</p>
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu</p>	<p>Kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; mõistab autorsuse tähendust. Eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat Leiab iseloomulikke jooni eesti rahvamuusikas Kasutab muusika kuulamisel õpitud muusikalisi oskusi ja teadmisi. Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta vähesel määral (nt kirjeldab 1–2 erinevat muusika väljendusvahendit), analüüsib ja põhjendab seda, kasutades vähast muusika oskussõnavara.</p>	<p>Kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; mõistab autorsuse tähendust. Eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat Leiab iseloomulikke jooni eesti rahvamuusikas Kasutab muusika kuulamisel õpitud muusikalisi oskusi ja teadmisi. Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta mõningal määral (nt kirjeldab 3–4 erinevat muusika väljendusvahendit), analüüsib ja põhjendab seda, kasutades küllaldast muusika oskussõnavara.</p>	<p>Kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; mõistab autorsuse tähendust. Eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat Leiab iseloomulikke jooni eesti rahvamuusikas Kasutab muusika kuulamisel õpitud muusikalisi oskusi ja teadmisi. Õpilane väljendab oma arvamust kuulatavast muusikast selgesõnaliselt (nt kirjeldab 5 erinevat muusika väljendusvahendit), analüüsib ja selgitab seda väga põhjalikult, kasutades muusika oskussõnavara.</p>
<p>Muusikaline kirjaoskus ja osakussõnad</p>	<p>Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja</p>	<p>Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja</p>	<p>Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja</p>

	teadmisi. Õpilane omab õpitud materjalist rahuldavaid teadmisi.	teadmisi. Õpilane omab õpitud materjalist häid teadmisi.	teadmisi. Õpilane omab õpitud materjalist väga häid teadmisi.
--	---	--	---

III kooliaste

Ained: kunst ja muusika

KUNST

Hindamine

III kooliastmes hinnatakse kunstis mitteeristavalt (arvestatud, mittearvestatud). 2015/2016. õa ainult 7. klassis, 2016/2017. õa ainult 7. ja 8. klassis. Mitteeristava hindamise puhul määratakse õpetaja poolt aines olulised piisavad õpitulemused, millele sooritamise korral väljendatakse piisavat tulemust hindegaga „arvestatud“.

Üldpädevuste kujundamine

Kultuuri- ja väärtuspädevus. Kunstid rõhutavad kultuuriteadmisi ja ühisel kultuuripärandil põhinevat kultuuriruumi identiteedi osana. Kõigis tegevustes väärtustatakse individuaalset ning kultuurilist mitmekesisust. Käsitlevate teemade, analüüsivate kunstiteoste ja -sündmuste kaudu toetatakse eetiliste ja esteetiliste väärtushoiakute kujunemist. Praktiline loominguiline tegevus ja selle üle arutlemine õpetavad teadvustama kunste eneseväljenduse vahendina, hindama erinevaid ideid, seisukohti ja probleemilahendusi ning austama autorsust. Kasvatatakse teadlikku ja kriitilist suhtumist erinevatesse infokanalitesse.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus. Kunstiainete uurimuslikud ja praktilised rühmatööd, arutlused ja esitlused ja ühistes kunstiprojektides osalemine kujundavad koostöövalmidust ja üksteise toetamise väärtustamist. Kunstiteoste üle arutledes harjutatakse oma seisukohtade kaitsmist ning teiste arvamustest lugupidamist. Kunstiainete abil teadvustame inimese kunstilise tegevuse ja loomingu mõju looduses ja ühiskonnas laiemalt.

Enesemääratluspädevus. Loovülesannetes saadav pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad õppida tundma oma huve ja võimeid ning kujundada positiivset enesehinnangut. Kultuuriliste ja sotsiaalsete teemade käsitlemine (vaadeldavad kultuurinähtused, kunstiteoste ja muusikapalade ainek ja sõnumid jne) aitab kujundada personaalset, sotsiaalset ja kultuurilist identiteeti. Sihiks on integreerida noori nüüdisühiskonda ja toetada oma identiteedi väljendamist loomingu.

Õpipädevus. Kunstides kujundatakse õpipädevust eriilmeliste ülesannete, õppemeetodite ja töövormide rakendamise kaudu, mis võimaldab õpilastel teadvustada ning kasutada oma õpistiili. Nii individuaalselt kui ka rühmas lahendatavad uurimis- ja probleemülesanded eeldavad info hankimist, selle analüüsimist ja tõlgendamist ning õpitu kasutamist uudsetes olukordades. Kunstides saavad õpilased ise jõukohaseid ülesandeid luua, oma valikute sobivust kontrollida, uusi oskusi katsetada ning järjekindlalt harjutada. Pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad järjest suurendada õppija rolli oma õpitegevuse juhtijana.

Matemaatika-, loodus ja tehnoloogiapädevus. Matemaatikapädevuse arengut toetavad kunstides rakendatavad ülesanded, kus tuleb sõnastada probleeme, arutleda lahenduste üle, põhjendada valikuid ja analüüsida tulemusi, võrrelda ja liigitada erinevate nähtuste tunnuseid ning kasutada sümboleid. Märkata ümbritsevat looduskeskkonda ja tehiskeskkonda.

Ettevõtlikkuspädevus. Ettevõtlikkuspädevuse kujunemist toetab kunstis õpitava sidumine igapäeva elu nähtustega. Õpitakse tegevust planeerima, võtma vastutust tööde lõpuni viimise ja tulemuse eest. Tutvutakse ka valdkonnaga seotud elukutsetega.

Digipädevus. Loovtööde tegemine, esitluste koostamine erinevate vahenditega. Digitaalsed õppematerjalide kasutamine jms.

Lõimumine teiste valdkondadega

Lõimingu põhimõtted on lahti sõnastatud õppekava üldosa punktides 2.25-2.28.

Nüüdisaegsele kultuurile on olemuslik interdistsiplinaarsus. Kunstid on tihedalt seotud kõigi inimtegevuse valdkondade ning oma ajastu mõtteviisidega. Inimeseks olemine, sotsiaalsed suhted ja maailm on oma erinevates avaldumisvormides kunstide aines, seega teiste ainevaldkondadega suhestumine on kunstide loomulik osa.

Kunstiainete ja teiste ainevaldkondade seostamiseks on palju võimalusi.

1. Väärtushoiakute kujundamine ja maailma kultuurilise mitmekesisuse teadvustamine. Paljudes ainetes tutvutakse erinevate kultuuridega ning toetatakse kultuurilise ja sotsiaalse identiteedi kujunemist (kunstid, eesti keel ja kirjandus, võõrkeeled, ajalugu ja ühiskonnaõpetus, geograafia, käsitöö ja tehnoloogia, kehaline kasvatus). Kunstide kaudu saab eriti hästi teadvustada kultuuridevahelist dialoogi ja loovust nüüdisühiskonna innovatsiooni allikana.

2. Kattuvate või lähedaste mõistete kasutamine (kompositsioon, struktuur, rütm, plaan, stiil, variatsioon, improvisatsioon, liikumine, dünaamika jm): kunstid, keeled ja kirjandus, tehnoloogia, kehaline kasvatus.

3. Ainete sisust lähtuvate seoste esiletoomine:

Sotsiaalainetest lähtudes vaadeldakse inimese suhteid teiste inimeste ja inimrühmadega ning erinevate kultuuride kommete ja pärimustega;

Emakeelest ja võõrkeeltest lähtudes arendatakse verbaalset eneseväljendusoskust, diktsiooni, funktsionaalset lugemisoskust ning infokanalite kasutamise oskust; kirjandusest lähtudes vaadeldakse eri ajastute ja kultuuride lugusid muusikas ja kunstis, teatri- ja filmikunstis;

Loodusainetest lähtudes teadvustatakse inimese kuulmis- ja nägemismeele füsioloogilist eripära, õpitakse tundma looduskeskkonda ja selle eluvormide mitmekesisust ning helide, valguse ja värvide omadusi;

Matemaatikast lähtudes arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist (matemaatiline keel, struktuur, sümbolid ja meetodid);

Käsitööst ja tehnoloogiast lähtudes arendatakse käelist tegevust ning loovat mõtlemist (loomise protsess, tehnoloogiad ja tehnikad);

Kehalisest kasvatuses lähtudes arendatakse kehatunnetust, tähelepanu, mootorikat, reageerimiskiirust ja koordineerimist.

Läbivad teemad

Läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted ning lõimingu põhimõtted on lahti sõnastatud õppekava üldosa punktides 2.25-2.28.

Kunstiainetes on võimalik kaasata kõiki läbivaid teemasid, kuigi mõnega on seotus tugevam. Teemad „**Väärtused ja kõlblus**“ ning „**Kultuuriline identiteet**“ on kunstiainetele eriomased. Õppesisus ja -tegevustes tutvutakse kohaliku ja maailma kultuuripärandiga, teadvustatakse kultuuri rolli igapäeva elus, kujundatakse avatud ja lugupidavat suhtumist nii erinevatesse kultuuritraditsioonidesse kui ka kaasaja kultuurinähtustesse. Väärtustatakse uute

ideede ning isiklike kogemuste ja emotsioonide loomingulist väljendamist. Õpilasi suunatakse osalema ühiseid väärtusi kujundavatel kunstisündmustel (näitused, muuseumid, kontserdid ja etendused). Tähtis on noorte endi osalemine/esinemine laulupidudel, muusikauiritustel ja õpilastööde näitustel. Teemaga „**Elukestev õpe ja karjääri planeerimine**“ seondub kunstides oma võimete ja huvideteadvustamine, nii ainespetsiifiliste kui ka üldisemate mõtlemis- ja tegutsemisstrateegiatega, sh õpioskuste omandamine. Tutvutakse kunstide mitmekülgsede väljunditega igapäevaelus ning kunstidega seotud elukutsetega. Läbiv teema „**Tehnoloogia ja innovatsioon**“ on seotud kunstidele omaste praktiliste loovtegevustega, mille vältel kasutatakse erinevaid oskusi ja vahendeid ning leiutatakse ja katsetatakse uusi võimalusi, toetades pidevalt muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas toimetuleva inimese kujunemist. Eelnevaga haakub samuti läbiva teema „**Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus**“ lõimimine kunstide õppesse. Kunstides julgustatakse kujundama ja väljendama oma seisukohti ühiskonnas toimuvate protsesside kohta ning katsetama oma ideede arendamist ja elluviimist. Kunstiainetes teadvustatakse kunstitegevuste emotsionaalselt tasakaalustavat mõju, neist või vadalguse saada elu jooksul püsivad harrastused. See lõimub nii elukestva õppe põhimõtteteadvustamise kui ka läbiva teemaga „**Tervis ja ohutus**“. Kunstides kasutatakse paljusid materjale, töövahendeid ja instrumente, mille juures tuleb järgida ohutuse ning otstarbekuse printsiipe. Jälgitakse enda tervise ja ohutuse nõudeid tööprotsessis, suurt tähelepanu pööratakse erinevatelekeskkondadele ja nende teadlikule kasutamisele. Kunstide eriline panus teemade „**Keskkonna ja jätkusuutlik areng**“ ning „**Teabekeskond**“ käsitlemisel on valdkondliku vaatenurga lisamine. See hõlmab mitmekülgsed oskusi nagu informatsiooni leidmine muusika ja kunsti kohta, helilise ja visuaalse kommunikatsiooni väljendusvahendid, keskkonna visuaalne ja heliline kujundamine.

Eeltoodud teemasid on võimalik käsitleda kunstitundides ja spetsiifilistes ainenädalates (emakeelenädal, tehnoloogia- ja keskkonnanädal, loovusnädal, jõuluüritused, õpilastööde näitused, rahvuslike tähtpäevade tähistamine).

Õpitulemused III kooliastme lõpuks

III kooliastme õpitulemused kajastavad õpilase head saavutust.

Põhikooli lõpetaja:

- 1) tunnetab ja arendab teadlikult oma kunstialaseid võimeid; loovülesannetes leiab erinevaid lahendusvariante ja isikupäraseid teostusvõimalusi, esitleb tulemusi ning põhjendab valikuid;
- 2) kasutab ideest lähtudes sihipäraselt mitmekesiseid visuaalseid väljendusvahendeid. Kasutab kunsti õppides ning loovas praktikas tehnoloogiavahendeid;
- 3) tunneb Eesti ja maailma kultuuripärandi olulisi kunstiteoseid. Võrdleb eri ajastute kunsti näiteid, kirjeldades ning mõtestades sõnumite, väljendusvahendite ja hinnangute muutumist kultuuriajaloo vältel;
- 4) analüüsib looduslikke ja tehiskeskkondade objekte ning nendevahelisi seoseid ökoloogilisest, esteetilisest ja eetiliseest vaatepunktist. Mõistab disaini kui protsessi, mille eesmärgiks on leida probleemile uus ja parem lahendus;
- 5) kasutab visuaalse kommunikatsiooni vahendeid, arutleb pildikeele kultuuriliste märkide üle;
- 6) teadvustab kunsti rolli ühiskonnas. Seostab omavahel kultuuri, ühiskonna ning teaduse ja tehnoloogia arengut;

7) mõistab, et nüüdiskunst väljendub paljudes erinevates meediumites ja kõnetab vaatajat laias teemade ringis.

KUNST

Klass: 7. klass (ühel poolaastal paaristunnina)

Tundide arv nädalas: 1

Õppe-kasvatustöö eesmärgid

Põhikooli kunstiõpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) tunnetab ja arendab oma loomingulist potentsiaali, õpib tundma visuaalsete kunstide väljendusvahendeid ning suudab luua erinevaid kunstiteoseid, rakendades loovalt õpitud teadmisi ja tehnikaid;
- 2) kasutab erinevaid mõtlemis- ja tegutsemisviise nii loometegevuses kui ka igapäevases elus;
- 3) analüüsib kunstiteoseid ja visuaalset keskkonda, kasutades põhikoolis omandatud ainealast terminoloogiat, ning põhjendab oma arvamust;
- 4) märkab esemelise keskkonna ja visuaalse meedia esteetilisi, eetilisi, funktsionaalseid ja ökoloogilisi aspekte;
- 5) õpib tundma ja väärtustab nii mineviku kunstipärandit kui ka nüüdisaegset kunsti;
- 6) seostab omavahel kunsti ning kultuuri, ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengut ning mõistab kunsti kui kultuuridevahelist suhtluskeelt; teadvustab kultuurilist mitmekesisust. Põhikooli lõpuks teadvustab kunsti rolli nii oma elus kui ka ühiskonnas ja orienteerub visuaalses keskkonnas.

Õppesisu-ja tegevused

Kunstiteosed ja stiilid, lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina. Kunstiteose vorm ja kompositsioon, materjalid ja tehnika, sõnum ja kontekst. Väljendusvahendite vastavus ideele, otstarbele ja sihtgrupile. Sümbol, allegooria ja tsitaat kui sõnumikandjad. Kujutamise viisid: stiliseerimine, abstraherimine, deformeerimine jne. Mitmesugused kunstimaterjalid ja tehnikad (nt joonistamine, maal, kollaaž, skulptuur, installatsioon jne). Digitaalsete tehnoloogiate kasutamine loovtöodes (foto, video, animatsioon, digitaalgraafika). Arhitektuuri ja disaini funktsionaalsus, ökoloogilisus, esteetilisus ja eetilisus. Inimese ja ruumilise keskkonna suhted, disain kui probleemilahendus. Arhitektuur ja disain Eestis ning rahvusvahelised suundumused. Teksti ja pildi koosmõju graafilises disainis. Kirjatüübid ja graafilise kujunduse baasvõtted. Eesti kunsti suurkujud ja teosed. Erinevate kultuuride kunstiajaloo tuntumate teoste näiteid. Nüüdiskunsti olulised suunad ja aktuaalsed teemad. Kunst peegeldamas ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengut. Kunstnike, kunstiajaloolaste, disainerite ja arhitektide erialane töö

Õppetegevus

1. Uurimuslikud ja loovad ülesanded, individuaalsed ja rühmatööd.
2. Ideest ja eesmärgist lähtuvalt loovtööde materjalide, tehnikate ja väljendusvahendite valimine. Töö teostamine ja esitlemine.
3. Praktiline disainiprotsess probleemi püstitusest lahendi leidmiseni.

4. Muuseumide, näituste ja kunstisündmuste külastamine ja arutelud, ainealase terminoloogia kasutamine.
5. Infootsing erinevatest teabeallikatest. Uurimuste ja visualiseeritud esitluste koostamine ja kujundamine.
6. Mitmesuguste looduslike ja tehisobjektide ning keskkondade analüüsimine erinevatest vaatepunktidest.

Õpitulemused

Õpitulemused	Algtase/ teadmine	Kesktaase/ rakendamine	Kõrgtaase/ arutlemine
Tunnetab ja arendab teadlikult oma kunstialaseid võimeid. Loovülesannetes leiab erinevaid lahendusvariante ja isikupäraseid teostusvõimalusi.	Teab oma võimeid ja püüab ülesanded teostada tööjuhendeid ja selgitusi jälgides ning õpetaja abiga.	Teab oma võimeid, püüab teostada ülesandeid rakendades oma ideid.	Arendab teadlikult oma kunstialaseid võimeid, teeb valikuid ja hindab originaalsust.
Kasutab mitmekesiseid visuaalseid väljendusvahendeid, kunsti õppides ja loovas praktikas tehnoloogia vahendeid.	Oskab kasutada mõnda tehnika vahendit idee leidmiseks või töö teostamiseks.	Oskab kasutada töö teostamiseks erinevaid tehnika vahendeid ja materjale.	Katsetab töö tegemiseks erinevaid tehnoloogia vahendeid, et leida mitmekesisemaid väljendusvõimalusi, analüüsib oma töö tulemust.
Teab olulisi Eesti kunstnikke ja nende kunstiteoseid ning kultuuriobjekte.	Teab mõnda Eesti kunstnikku ja tema teost.	Teab ja tunneb olulisi Eesti kunstnikke ja oskab nimetada mõnda teost.	Teab ja tunneb olulisi Eesti kunstnikke ja nende teoseid, oskab kirjeldada ja põhjendada kunstniku väljenduslaadi.
Mõistab disaini kui protsessi. Uurib nüüdiskunsti nähtusi.	Väljendab oma mõtteid disainilahendusi otsides.	Väljendab ja kavandab oma mõtteid disainilahendusi otsides.	Püüab leida infoallikatest disainitavale uus ja parem lahendus, kavandab ja arutleb lähtuvalt oma ideest.
Oskab loovtöodes töö mõjusamaks või ruumiliseks muutmiseks kasutada perspektiivi-, peegelduse-, vormiõpetuse- või illusioonivõtteid.	Eristab erinevaid ruumilise kujutamise võtteid ja püüab neid kasutada oma loovtöodes.	Kavandab, konstrueerib ja teostab oma töid kasutades ruumilise kujutamise võtteid.	Kombineerib, konstrueerib, põhjendab ja kasutab erinevaid ruumilise kujutamise võtteid. Oskab teadlikult luua töodes ruumilist illusiooni.

KUNST

8. klass

Tundide arv nädalas: 1 (ühel poolaastal paaristunnina)

Õppe-kasvatustöö eesmärgid

1. Õpilane tunnetab ja arendab oma loomingulist potentsiaali, õpib tundma visuaalsete kunstide väljendusvahendeid ning suudab luua erinevaid kunstiteoseid, rakendades loovalt õpitud teadmisi ja tehnikaid.
2. Õpilane kasutab erinevaid mõtlemis- ja tegutsemisviise nii loometegevuses kui ka igapäevases elus.
3. Õpilane õpib tundma ja väärtustab nii mineviku kunstipärandit kui ka nüüdisaegset kunsti.

Õppesisu-ja tegevused

Kunstiteose vorm ja kompositsioon, materjalid ja tehnika, sõnum ja kontekst.

Väljendusvahendite vastavus ideele, otstarbele ja sihtgrupile. Sümbol, allegooria ja tsitaat kui sõnumikandjad.

Mitmesugused kunstmaterjalid ja tehnikad (nt joonistamine, maal, kollaaž, skulptuur, installatsioon jne). Digitaalsete tehnoloogiate kasutamine loovtöodes (foto, video, animatsioon, digitaalgraafika).

Teksti ja pildi koosmõju graafilises disainis. Kirjatüübid ja graafilise kujunduse baasvõtted.

Kunst peegeldamas ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengut.

- Loovad ülesanded, individuaalsed ja rühmatööd.
- Ideest ja eesmärgist lähtuvalt loovtööde materjalide, tehnikate ja väljendusvahendite valimine. Töö teostamine ja esitlemine.
- Mitmesuguste looduslike ja tehisobjektide ning keskkondade analüüsimine erinevatest vaatepunktidest.

Õpitulemused

Õpitulemused	Algtase/ teadmine	Kesktaase/ rakendamine	Kõrgtaase/ arutlemine
Arendab teadlikult oma kunstialaseid võimeid ja isikupära. Hindab originaalsust.	Oskab inimese kehaasenditest ja ilmetest välja lugeda tema meeleolu ja tundeid.	Oskab lihtsustada ja deformeerida kujundeid oma mõtete edastamiseks.	Oskab üldistada kujutatavat suurema karaktersuse ja emotsionaalsuse saavutamiseks.
Katsetab erinevaid lahendusvariante, selgitab valikuid.	Kasutab kadreerimise erinevaid võimalusi.	Väljendab emotsioone ja kujutab nähtusi abstraktse kompositsioonina.	Valib iseseisvalt oma idee teostamiseks sobivaid vahendeid.
Teadvustab kunsti rolli ühiskonnas, seost teiste	Suhtub kriitilis-loominguliselt kunsti ja kultuuri	Kasutab ainespetsiifilist keelt kunstide kirjeldamisel ja	Mõistab autori vabadust ja vastutust, autorikaitse olemust,

kultuurinähtuste, teaduse, tehnika ja meediaga.	erinevatesse nähtustesse.	mõtestamisel.	toob näiteid reeglitest.
Mõistab disaini kui protsessi.	Kirjeldab üldjoontes peamisi disaini alaliike: graafiline (sh reklaam) keskkonna- (sh ruumikujundus, maastikukujundus) tootedisain, tarbekunst, moedisain.	Analüüsib ja kujundab objekte ja keskkonda arvestades vormi ja funktsionaalsuse seoseid, visuaalset ilmet ning sihtgruppi.	Analüüsib kunste argikeskkonna osana (keskkonnaesthetika). Seostab keskkonna elemente (tarbeesemed, mööbel, ruum, ehitised, linnakujundus, haljastus, monumendid, trükised jne) kunstniku tööga.

KUNST

9. klass

Tundide arv nädalas: 1 (ühel poolaastal paaristunnina)

Õppe-kasvatustöö eesmärgid

Õpilane:

- tunnetab ja arendab teadlikult oma kunstialaseid võimeid; loovülesannetes leiab erinevaid lahendusvariante ja isikupäraseid teostusvõimalusi, esitleb tulemusi ning põhjendab valikuid;
- kasutab ideest lähtudes sihipäraselt mitmekesiseid visuaalseid väljendusvahendeid; kasutab kunsti õppides ning loovas praktikas tehnoloogiavahendeid;
- tunneb maailma kultuuripärandi olulisi kunstiteoseid; võrdleb eri ajastute kunsti näiteid, kirjeldades sõnumite, väljendusvahendite ja hinnangute muutumist kultuuriajaloo vältel;
- mõistab disaini kui protsessi, mille eesmärgiks on leida probleemile uus ja parem lahendus;
- mõistab, et nüüdiskunst väljendub paljudes erinevates meediumites ja kõnetab vaatajat laias teemade ringis.

Õppesisu

Kunstiteosed ja stiilid, lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina. Kunstiteose vorm ja kompositsioon, materjalid ja tehnika, sõnum ja kontekst. Sümbol, allegooria ja tsitaat kui sõnumikandjad. Kujutamise viisid: stiliseerimine, abstraheerimine, deformeerimine jne. Mitmesugused kunstmaterjalid ja tehnikad (nt joonistamine, maal, kollaaž, skulptuur, installatsioon jne). Digitaalsete tehnoloogiate kasutamine loovtöodes (video, animatsioon). Arhitektuuri ja disaini funktsionaalsus, ökoloogilisus, esteetilisus ja eetilisus. Arhitektuur ja disain Eestis ning rahvusvahelised suundumused. Nüüdiskunsti olulised suunad ja aktuaalsed teemad. Kunst peegeldamas ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengut. Kunstnike, kunstiajaloolaste, disainerite ja arhitektide erialane töö.

Õppetegevused

- Uurimuslikud ja loovad ülesanded, individuaalsed ja rühmatööd.

- Ideest ja eesmärgist lähtuvalt loovtööde materjalide, tehnikate ja väljendusvahendite valimine. Tööde teostamine ja esitlemine.
- Muuseumide, näituste ja kunstisündmuste külastamine ja arutelud, ainealase terminoloogia kasutamine.
- Infootsing erinevatest teabeallikatest. Uurimuste ja visualiseeritud esitluste koostamine ja kujundamine.

Õpitulemused

Õpitulemused	Algtase/ teadmine	Kesktaase/ rakendamine	Kõrgtase/ arutlemine
Tunnetab ja arendab teadlikult oma kunstialaseid võimeid. Loovülesannetes leiab erinevaid lahendusvariante ja isikupäraseid teostusvõimalusi.	Teab oma võimeid ja püüab ülesanded teostada tööjuhendeid ja selgitusi jälgides ning õpetaja abiga.	Teab oma võimeid, püüab teostada ülesandeid rakendades oma ideid.	Arendab teadlikult oma kunstialaseid võimeid, teeb valikuid ja hindab originaalsust.
Kasutab mitmekesiseliseid visuaalseid väljendusvahendeid, kunsti õppides ja loovas praktikas tehnoloogia vahendeid.	Oskab kasutada mõnda väljendusvahendit töö teostamiseks ja tehnoloogia vahendeid idee leidmiseks.	Oskab kasutada töö teostamiseks erinevaid väljendusvahendeid ja materjale ning loovalt kasutada idee leidmiseks tehnoloogiavahendeid.	Katsetab töö tegemiseks erinevaid tehnoloogia vahendeid, et leida mitmekesisemaid väljendusvõimalusi, analüüsib oma töö tulemust.
Tunneb maailma kultuuripärandi olulisi kunstiteoseid; võrdleb eri ajastute kunsti näiteid, kirjeldades sõnumite, väljendusvahendite ja hinnangute muutumist kultuuriajaloo vältel.	Tunneb maailma kultuuripärandi olulisi kunstiteoseid.	Tunneb maailma kultuuripärandi olulisi kunstiteoseid; võrdleb eri ajastute kunsti näiteid.	Tunneb maailma kultuuripärandi olulisi kunstiteoseid; võrdleb eri ajastute kunsti näiteid, kirjeldades sõnumite, väljendusvahendite ja hinnangute muutumist kultuuriajaloo vältel.
Mõistab disaini kui protsessi.	Väljendab oma mõtteid disainilahendusi otsides.	Väljendab ja kavandab oma mõtteid disainilahendusi otsides.	Püüab leida infoallikatest disainitavale uus ja parem lahendus, kavandab ja arutleb lähtuvalt oma ideest.
Mõistab, et nüüdiskunst väljendub paljudes erinevates meediumites ja kõnetab vaatajat laias teemade ringis.	Tunneb tänapäeva kunsti erinevaid tahke.	Tunneb tänapäeva kunsti mitmetahulisust ning mõistab selle olemust.	Mõista tänapäeva kunsti eripalgelisust ja suunitlusi ja teemasid ning oskab arutleda.

MUUSIKA

Hindamine

III kooliastmes hinnatakse muusikas mitteeristavalt (arvestatud, mittearvestatud). 2015/2016. õa ainult 7. klassis, 2016/2017. õa ainult 7. ja 8. klassis. Mitteeristava hindamise puhul määratakse õpetaja poolt aines olulised piisavad õpitulemused, millele sooritamise korral väljendatakse piisavat tulemust hindegas „arvestatud“.

Üldpädevuste kujundamine

Kultuuri- ja väärtuspädevus – väärtustada oma ja teiste maade muusikat, teadvustada nüüdisaegset muusikakultuuri ja sündmusi;

Sotsiaalne- ja kodanikupädevus; suhtluspädevus – kuulamis- ja suhtlemisoskus, koostöövalmidus ja koostööoskus. Teha koostööd erinevates olukordades (laulmine, pillimäng, improvisatsioon jne.) klassikollektiivis; arvestada inimeste erinevusi suhtlemisel. Suuta ennast selgelt ja asjakohaselt väljendada, arvestades erinevaid olukordi, oma seisukohti esitada ja põhjendada;

Enesemääratluspädevus – suuta mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; järgida terveid eluviise; analüüsida omavahelistes suhetes tekkivaid probleeme;

Õpipädevus – leida õppimiseks vajaminevat teavet; kavandada õppimist ning seda plaani järgida; kasutada õpitut erinevates õpiülesannetes;

Matemaatika-, loodus ja tehnoloogiapädevus – analüüsioskus, oma oskuste kasutamine muusikaliste tegevuste kaudu. Suudab kasutada arvutusoskust erinevate rütmülesannete lahendamisel. Kuulab loodusest helisid, kasutab tehnoloogilisi vahendeid muusika tegemisel.

Ettevõtlikkuspädevus – suudab luua ideid, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi muusikaõpetuses; seada eesmärged ja neid ellu viia; osaleda ühistevõttes, näidata initsiatiivi ja vastutada tulemuste eest.

Digipädevus – loovtööde esitamine digivahendite kasutades, erinevad infootsingu võimalused ja nende kasutamine, elektroonilised õpikeskkonnad, esitluste koostamine erinevate vahenditega, digitaalsed õppematerjalid, erinevad videoarhiivid ja videokeskonnad, mis kõik toetavad õpilase eesmärgipärast ja õppimisele suunatud nutiseadme ja arvutikasutust.

Lõimumine teiste valdkondadega

Lõimingu põhimõtted on lahti sõnastatud õppekava üldosa punktides 2.25-2.28.

Eesti keel - teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, ilmekus, laulutekstide autorid, õigekiri, regivärsside ja lihtsamate laulusõnade loomine, sõnavara, k.a. muusikaline, õigekiri, väljendus- ja põhjendusoskus (kirjalik ja suuline)

Matemaatika - laulu vorm, taktimõõt, erinevad taktimõõdud, murrud, mälu, seostamisoskus noodi-, helikõrgused, taktimõõt, seostamisoskus (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad)

võrdlemine, eristamine, loogika, arutlusoskus, noodivältused, sümbolid, paralleelsed helistikud,

Kehaline kasvatus - õige kehahoid ja hingamine.

Kunst - kõlavärv ,muusika meeleolu visualiseerimine, visuaalne muusikelamuse kujutamine.
Võõrkeeled- võõrkeelsete laulutekstide mõistmine; sõnaraamatu kasutamine itaaliakeelsete terminite tähenduse mõistmine seoses lauludega
Inimeseõpetus- meetrum, vaikselt, valjult, tempo, õige, vale, normid-reeglid
Informaatika- teabe otsimine ja leidmine ürituste, institutsioonide kohta, muusikanäidete leidmine ja kasutamine internetis, esitlused.
Bioloogia - kuulmine/kõrv ja tervishoid, pärilikkus, hingamine, häälehoid
Geograafia - riigid, linnad, asulad ja nende asendid, rahvastik, rassid;

Läbivad teemad

Läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted on lahti sõnastatud õppekava üldosa punktides 2.25-2.28.

väärtused ja kõlblus- muusika rolli igapäevaelus, eesti muusika väärtustamine, osalemine laste kontsertidel ja laste muusikalavastustel;

elukestev õpe ja karjääri planeerimine - elukestva muusikaharrastuse kujunemiseks, aga ka muusikaga seotud erialade valiku eelduseks: koolis mudilaskoor, puhkpilliorkester, aga ka muusikakool ja laulustuudiod;

tehnoloogia ja innovatsioon - vastavalt võimalustele muusikaalase info otsimine;

teabekeskond - erinevate andmebaaside kasutamine;

kodanikualgatus ja ettevõtlikkus - osalemine koorilaulus ja kooli erinevatel üritustel;

tervis ja ohutus - hääle kasutamine, hingamine, muusikaline liikumine jm, aga ka meid ümbritseva keskkonna ohud, nende teadvustamine ja vältimine (müra, vali muusika).

Õpitulemused III kooliastme lõpuks

9.klassi õpilane oskab

- laulab vastavalt vokaalsetele voimetele vabalt ja emotsionaalselt;
- oskab kasutada häält häälemurdeperioodil;
- on omandanud ühislauluvara: Eesti hümn (F. Pacius); Hoia, Jumal, Eestit (J. Aavik); Mu isamaa on minu arm (G. Ernesaks); Valged Jõulud (I. Berlin); Kaanonid (Dona nobis pacem, Viva la musica); 3 eesti rahvalaulu opetaja valikul;
- eristab lauludes ja kuulatud muusikas 2/4, 3/4, 4/4 taktimootu;
- tunneb kuulamise ja noodi järgi rütmivorme ning oskab neid kasutada rütmülesannete lahendamisel ja instrumentaalsete kaasmängude loomisel;
- oskab määrata kuulmise järgi laulu, muusikapala helilaadi;
- tunneb helistikke C-a, G-e, D-h, F-d, B-g;
- teab intervalli ja akordi mõistet;
- teab agoogikamarkide rit., accel., allegro, moderato, andante adagio, largo ning artikulatsioonimärkide staccato, legato tähendust, oskab neid kasutada musitseerimisel ja muusika iseloomustamisel;
- kasutab muusika analüüsimisel muusikatermineid;
- teab, eristab ja oskab iseloomustada keel-, puhk-, vask-, look- ja klahvpille;
- teab, eristab ja oskab iseloomustada sümfoonia-, puhkpilli-, keelpilli-, ja džassorkestrit; teab eesti ja maailma tuntumaid orkestreid ja dirigente;
- eristab homofoonilist ja polüfoonilist muusikat;

- on tutvunud muusikavormide- ja žanritega: variatsioonid, rondo, fuuga, sonaatallegro, missa, prelüüd ja fuuga, sonaat, sümfoonia, kontsert, keelpillikvartett, süit,
- avamäng, kantaat, ooper, oratoorium, ooperett, muusikal, ballett;
- külastab kontserte ja muusikalavastusi ning kasutab omandatud teadmisi ja oskusi muusika analüüsimisel.

MUUSIKA

Klass: 7. klass

Tundide arv nädalas: 1

Õppe-kasvatustöö eesmärgid

- tunneb rõõmu muusikast ning tunnetab, teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu oma võimeid;
- tunneb huvi muusika kui kunstiliigi vastu ning kujundab enda esteetilist maitset;
- mõtleb ja tegutseb loovalt ning väljendab end loominguliselt muusikaliste tegevuste kaudu;
- kasutab muusikalistes tegevustes omandatud muusikalise kirjaoskuse põhialuseid;
- väärtustab muusikat ning muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;
- teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb selle edasikandmises ning mõistab ja austab erinevaid rahvuskultuure;
- teadvustab ja väärtustab muusikateoste autorsust ning suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonnasse

Õppesisu-ja tegevused

Laulmine

- *laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoidu häälemurdeperioodil;*
- laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehääelseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti;
- laulab peast kooliastme ühislause:
„Eesti hümn“ (F.Pacius), "Jää vabaks, Eesti meri" (V. Oksvort), "Kalevite kants" (P. Veebel), "Mu isamaa on minu arm" (G. Ernesaks)
- laulab noodist astmetel SO, MI, RA, JO, RA□, SO□, JO¹, LE, NA, DI, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides;
- *mõistab relatiivsete helikõrguste (astmete) vajalikkust noodist lauldes ning kasutab neid meloodiat õppides*
- absoluutsete helikõrguste seostamine relatiivsete helikõrgustega (g-G²);
- duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega

Pillimäng

- kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või *ostinato*'des ning iseseisvates palades;
- rakendab musitseerides kitarri lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus;

- helistike C-duur, a-moll; G-duur, e-moll ning F-duur ja d-moll seostamine pillimänguga; D-h repertuaarist lähtuvalt;

Omalooming

- loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või *ostinato*'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- loob tekste: regivärsse, laulusõnu jne;
- väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu;
- loominguliste ideede rakendamine arvutil olemasolevaid muusikaprogramme kasutades;

Muusika kuulamine ja muusikalugu

- kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust (2-ja 3-osalist lihtvormi, variatsiooni- ja rondovormi);
- arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades; võtab kuulda ja arvestab teiste arvamust ning põhjendab enda oma nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- eesti tuntud interpretide, dirigentide, ansamblite, orkestrite ja muusika suursündmuste tundmine;
- eristab kõla ja kuju järgi:

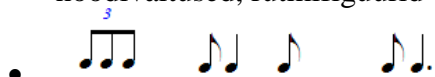
Keelpillid: poogenpillid viiul, vioola e altviiul, tšello, kontrabass, näppepillid harf, kitarr;

Puhkpillid: puupuhkpillid flööt, klarnet, saksofon, oboe, fagott; vaskpuhkpillid: trompet, metsasarv, tromboon, tuuba; *Löökpillid:* kindla helikõrgusega timpan, ksülofon; ebamäärase helikõrgusega (rütmipillid) suur trumm, väike trumm, taldrikud jt;

- eristab kõla järgi pillikoosseise:
Orkestrid: (sümfoonia, puhkpilli-, keelpilli-, rahvapilliorkester);

Ansamblid: (keelpillikvartett);

- on tutvunud Eesti ning Araabia, Juudi, Austraalia, Hiina, Jaapan, India, Indoneesia muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt;
- tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi
- mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:
- noodivältused, rütmifiguurid ja pausid:

- mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides;
- kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed);
- + kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja sõnavara;
- mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas;
- sümfooniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester, partituur, muusikainstrumentide nimetused;

Õpitulemused

Õpitulemused	Algtase / teadmine	Kesktaase / rakendamine	Kõrgtase / arutlemine
Laulmine	<p>Laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle omapäras;</p> <p>Laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes; mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust.</p> <p>Oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule.</p> <p>Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (laulmisel);</p> <p>Õpilane laulab selge diktsiooniga, kuid on raskusi ühtlase ja täpse laulmisega. Esitus on ebakindel, esineb mõttepause ja eksimusi.</p>	<p>Laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle omapäras;</p> <p>Laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes; mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust.</p> <p>Oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule.</p> <p>Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (laulmisel);</p> <p><u>Muusikaliselt võimekas õpilane:</u></p> <p>Õpilane laulab hästi, üksikute vigadega, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga. Esitus on üldiselt väljendusrikas ja kindel.</p> <p><u>Muusikaliselt vähem võimekas õpilane:</u></p> <p>Õpilane laulab hästi, üksikute vigadega, selge diktsiooniga. Esitus on üldiselt väljendusrikas ja kindel.</p>	<p>Laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle omapäras;</p> <p>Laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes; mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust.</p> <p>Oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule .</p> <p>Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (laulmisel);</p> <p><u>Muusikaliselt võimekas õpilane:</u></p> <p>Õpilane laulab ladusalt, kergelt, ilma ühegi veata, loomuliku kehahoiu ja hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendus-rikkalt, arvestab esitatava muusikapala stiili. Esitus on veenev ja enesekindel.</p> <p><u>Muusikaliselt vähem võimekas õpilane:</u></p> <p>Õpilane laulab ladusalt, kergelt, ilma ühegi</p>

			veata, loomuliku kehahoiu ja hingamisega, selge diktsiooniga ja väljendusrikkalt. Esitus on veenev ja enesekindel.
Pillimäng	Rakendab pillimängus teadmisi muusikast ning väljendab oma tegevustes loominguilisi ideid ; Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel võimetekohaselt, rahuldaval tasemel , esineb puudusi ja vigu (nt meloodias, rütmikas või dünaamikas, stiilis vm).	Rakendab pillimängus teadmisi muusikast ning väljendab oma tegevustes loominguilisi ideid ; Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel võimetekohaselt, heal tasemel , esineb väiksemaid eksimusi (nt meloodias, rütmikas või dünaamikas, stiilis vm).	Rakendab pillimängus teadmisi muusikast ning väljendab oma tegevuste. Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel võimetekohaselt, väga heal tasemel , veatult. s loominguilisi ideid ;
Omalooming	Rakendab omaloomingus teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loominguilisi ideid ; Õpilane väljendab oma loominguilisi ideid võimetekohaselt, mõningal määral , esineb puudusi ja vigu.	Rakendab omaloomingus teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loominguilisi ideid ; Õpilane väljendab oma loominguilisi ideid võimetekohaselt, arusaadavalt , esineb väiksemaid eksimusi.	Rakendab omaloomingus teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loominguilisi ideid ; Õpilane väljendab oma loominguilisi ideid sobivate muusikaliste väljendusvahenditega, võimetekohaselt, selgelt, kindlalt ja arusaadavalt .
Muusika kuulmine ja muusikalugu	Väljendab oma arvamust kuulnud muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult Väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes;	Väljendab oma arvamust kuulnud muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult Väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes;	Väljendab oma arvamust kuulnud muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult Väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes;

	<p>Teab autoriõigusi ja sellega kaasnevaid õigusi ja kohustusi;</p> <p>Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;</p> <p>Leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning <i>toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused.</i></p> <p>Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta vähesel määral (nt kirjeldab 1–2 erinevat muusika väljendusvahendit), analüüsib ja põhjendab seda, kasutades vähese muusika oskussõnavara.</p>	<p>Teab autoriõigusi ja sellega kaasnevaid õigusi ja kohustusi;</p> <p>Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;</p> <p>Leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning <i>toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused.</i></p> <p>Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta mõningal määral (nt kirjeldab 3–4 erinevat muusika väljendusvahendit), analüüsib ja põhjendab seda, kasutades küllaldast muusika oskussõnavara.</p>	<p>Teab autoriõigusi ja sellega kaasnevaid õigusi ja kohustusi;</p> <p>Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;</p> <p>Leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning <i>toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused.</i></p> <p>Õpilane väljendab oma arvamust kuulatavast muusikast selgesõnaliselt (nt kirjeldab 5 erinevat muusika väljendusvahendit), analüüsib ja selgitab seda väga põhjalikult, kasutades muusika oskussõnavara.</p>
<p>Muusikaline kirjaoskus ja osakussõnad</p>	<p>Kasutab musitseerides ja kirjalikke ülesandeid lahendades muusikalisi oskusi ja teadmisi .</p> <p>Õpilane omab õpitud materjalist rahuldavaid teadmisi.</p>	<p>Kasutab musitseerides ja kirjalikke ülesandeid lahendades muusikalisi oskusi ja teadmisi .</p> <p>Õpilane omab õpitud materjalist häid teadmisi.</p>	<p>Kasutab musitseerides ja kirjalikke ülesandeid lahendades muusikalisi oskusi ja teadmisi .</p> <p>Õpilane omab õpitud materjalist väga häid teadmisi.</p>

MUUSIKA

Klass: 8.klass

Tundide arv nädalas: 1

Õppe-kasvatustöö eesmärgid

- tunneb rõõmu muusikast ning tunnetab, teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu oma võimeid;
- tunneb huvi muusika kui kunstiliigi vastu ning kujundab enda esteetilist maitset;
- mõtleb ja tegutseb loovalt ning väljendab end loominguliselt muusikaliste tegevuste kaudu;
- kasutab muusikalistes tegevustes omandatud muusikalise kirjaoskuse põhialuseid;
- väärtustab muusikat ning muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;

- teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb selle edasikandmises ning mõistab ja austab erinevaid rahvuskultuure;
- teadvustab ja väärtustab muusikateoste autorsust ning suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonnasse

Õppesisu ja tegevused

Laulmine

- laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoidu häälemurdeperioodil;
- laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti;
- laulab peast kooliastme ühislaule:
„Eesti hümn“ (F.Pacius), „Laul Põhjamaast“ (Ü.Vinter), "Mu isamaa on minu arm" (G. Ernesaks)
- laulab noodist astmetel SO, MI, RA, JO, RA?, SO?, JO¹, LE, NA, DI, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides;
- mõistab relatiivsete helikõrguste (astmete) vajalikkust noodist lauldes ning kasutab neid meloodiat õppides
- absoluutsete helikõrguste seostamine relatiivsete helikõrgustega (g-G²);
- duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega

Pillimäng

- kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või *ostinato*'des ning iseseisvates palades;
- rakendab musitseerides kitarril lihtsamaid akordmänguvõtmeid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus;
- helistike C-duur, a-moll; G-duur, e-moll ning F-duur ja d-moll seostamine pillimänguga; D-h repertuaarist lähtuvalt;

Omalooming

- loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või *ostinato*'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- loob tekste: regivärsse, laulusõnu jne;
- väljendab muusika karakterit ja meeoleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu;
- loominguliste ideede rakendamine arvutil olemasolevaid muusikaprogramme kasutades;

Muusika kuulamine ja muusikalugu

- kuulab ja eristab muusikapaladesmuusika väljendusvahendid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust (2-ja 3-osalist lihtvormi, variatsioon- ja rondovormi, fuuga vormi);
- arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades; võtab kuulda ja arvestab teiste arvamust ning põhjendab enda oma nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- eesti tuntud interpretide, dirigentide, ansamblite, orkestrite ja muusika suursündmuste tundmine;
- eristab kõla ja kuju järgi:

Klahvpille: klaver, klavessiin, orel, akorion;

Elektrofone: süntesaator, rütmimasin, elektroonilised trummid, digitaalklaver;

- eristab kõla järgi pillikoosseise:

Orkestrid: (sümfoonia, puhkpilli-, keelpilli-, rahvapilliorkester);

Ansamblid: (keelpillikvartett, popansambel);

- on tutvunud Eesti ning , Hispaania, Ladina-Ameerika, Brasiilia, Argentiina, kuuba, Jamaica, Mehhiko, Põhja-Ameerika, Indiaanlaste, Eskimode, Euroameerika, Afroameerika muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt;
- on tutvunud muusikatööstuse ja äri, Rock- ja pop muusikaga, 20.saj rock – ja pop muusika stiilidega: kantri, rock 'n' roll, Briti 60-ndate pop- ja rock muusika, folk soul, soul, funk, heavy rock, Progressiivne rock, jazz, rock ja jazz fusioon, disko, punk rock ja grunge, hiphop, elektrooniline popmuusika, superstaarid, popmuusika Eestis;
- tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi
- mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:
- noodivältused, rütmifiguurid ja pausid:
-
- mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides;
- kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed);
- + kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja sõnavara;
- mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
- sümfooniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester, partituur, muusikainstrumentide nimetused, arvutimuusika;

Õpitulemused

Õpitulemused	Algtase / teadmine	Keskase / rakendamine	Kõrgtase / arutlemine
Laulmine	Laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle omapäras;	Laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle omapäras;	Laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle

	<p>Laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes; mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaalpoliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust.</p> <p>Oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule.</p> <p>Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (laulmisel);</p> <p>Õpilane laulab selge diktsiooniga, kuid on raskusi ühtlase ja täpselaulmisega. Esitus on ebakindel, esineb mõttepause ja eksimusi.</p>	<p>Laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes; mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaalpoliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust.</p> <p>Oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule.</p> <p>Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (laulmisel);</p> <p><u>Muusikaliselt võimekas õpilane:</u></p> <p>Õpilane laulab hästi, üksikute vigadega, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga. Esitus on üldiselt väljendusrikas ja kindel.</p> <p><u>Muusikaliselt vähem võimekas õpilane:</u></p> <p>Õpilane laulab hästi, üksikutevigadega, selgediktsiooniga. Esitus on üldiselt väljendusrikas ja kindel.</p>	<p>omapäras;</p> <p>Laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes; mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaalpoliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust.</p> <p>Oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule .</p> <p>Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (laulmisel);</p> <p><u>Muusikaliselt võimekas õpilane:</u></p> <p>Õpilane laulab ladusalt, kergelt, ilma ühegi veata, loomuliku kehahoiu ja hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt, arvestab esitatava muusikapala stiili. Esitus on veenev ja</p>
--	---	---	---

			<p>enesekindel.</p> <p><u>Muusikaliselt vähem võimekas õpilane:</u></p> <p>Õpilane laulab ladusalt, kergelt, ilma ühegi veata, loomuliku kehahoiu ja hingamisega, selgediktsiooniga ja väljendusrikkalt. Esitus on veenev ja enesekindel.</p>
Pillimäng	<p>Rakendab pillimängus teadmisi muusikast ning väljendab oma tegevustes loomingulisi ideid ;</p> <p>Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel võimetekohaselt, rahuldaval tasemel, esineb puudusi ja vigu (nt meloodias, rütmikas või dünaamikas, stiilis vm).</p>	<p>Rakendab pillimängus teadmisi muusikast ning väljendab oma tegevustes loomingulisi ideid ;</p> <p>Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel võimetekohaselt, heal tasemel, esineb väiksemaid eksimusi (nt meloodias, rütmikas või dünaamikas, stiilis vm).</p>	<p>Rakendab pillimängus teadmisi muusikast ning väljendab oma tegevuste.</p> <p>Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel võimetekohaselt, väga heal tasemel, veatult.</p>
Omalooming	<p>Rakendabomaloomingu steadmisimuusikastning väljendaberinevatesmuusikalistestegevustes oma loomingulisi ideid ;</p> <p>Õpilane väljendab oma loomingulisi ideid võimetekohaselt, mõningal määral, esineb puudusi ja vigu.</p>	<p>Rakendab omaloomingus teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid ;</p> <p>Õpilane väljendab oma loomingulisi ideid võimetekohaselt, arusaadavalt, esineb väiksemaid eksimusi.</p>	<p>Rakendab omaloomingus teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid ;</p> <p>Õpilane väljendab oma loomingulisi ideid sobivate muusikaliste väljendusvahenditega, võimetekohaselt,</p>

			selgelt, kindlalt ja arusaadavalt.
<p>Muusika kuulmine ja muusikalugu</p>	<p>Väljendab oma arvamust kuuldud muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult</p> <p>Väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes;</p> <p>Teab autoriõigusi ja sellega kaasnevaid õigusi ja kohustusi;</p> <p>Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;</p> <p>Leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esileerinevad ja sarnased tunnused.</p> <p>Eristab pop- ja rock muusikastiile vähesel määral.</p> <p>Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta vähesel määral (nt kirjeldab 1–2 erinevat muusika väljendusvahendit), analüüsib ja põhjendab seda, kasutades vähast muusika oskussõnavara.</p>	<p>Väljendab oma arvamust kuuldud muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult</p> <p>Väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes;</p> <p>Teab autoriõigusi ja sellega kaasnevaid õigusi ja kohustusi;</p> <p>Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;</p> <p>Leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esileerinevad ja sarnased tunnused.</p> <p>Eristab pop- ja rock muusikastiile mõningal määral, oskab tuua üksikuid stiilinäiteid.</p> <p>Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta mõningal määral (nt kirjeldab 3–4 erinevat muusika väljendusvahendit), analüüsib ja põhjendab seda, kasutades küllaldast muusika oskussõnavara.</p>	<p>Väljendab oma arvamust kuuldud muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult</p> <p>Väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes;</p> <p>Teab autoriõigusi ja sellega kaasnevaid õigusi ja kohustusi;</p> <p>Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;</p> <p>Leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esileerinevad ja sarnased tunnused.</p> <p>Eristab erinevaid pop- ja rock muusikastiile põhjalikult. Oskab tuua näiteid vastavat muusikastiililisele väärtustele.</p>

			mblitest/solistidest . Õpilane väljendab oma arvamust kuulatavast muusikast selgesõnaliselt (nt kirjeldab 5 erinevat muusika väljendusvahendit), analüüsib ja selgitab seda väga põhjalikult , kasutades muusika oskussõnavara.
Muusikaline kirjaoskus ja osakussõnad	Kasutab musitseerides ja kirjalikke ülesandeid lahendades muusikalisi oskusi ja teadmisi . Õpilane omab õpitud materjalist rahuldavaid teadmisi.	Kasutab musitseerides ja kirjalikke ülesandeid lahendades muusikalisi oskusi ja teadmisi . Õpilane omab õpitud materjalist häid teadmisi.	Kasutab musitseerides ja kirjalikke ülesandeid lahendades muusikalisi oskusi ja teadmisi . Õpilane omab õpitud materjalist väga häid teadmisi.

MUUSIKA

9. klass

Tundide arv nädalas: 1

Õppe-kasvatustööeesmärgid

- tunneb rõõmu muusikast ning tunnetab, teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu oma võimeid;
- tunneb huvi muusika kui kunsti vastu ning kujundab enda esteetilist maitset;
- mõtleb ja tegutseb loovalt ning väljendab end loominguliselt muusikaliste tegevuste kaudu;
- kasutab muusikalistes tegevustes omandatud muusikalise kirjaoskuse põhialuseid;
- väärtustab muusikat ning muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;
- teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb selle edasikandmises ning mõistab ja austab erinevaid rahvuskultuure;
- teadvustab ja väärtustab muusikateoste autorsust ning suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonnasse

Õppesisu ja tegevused

Laulmine

- laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoidu häälemurdeperioodil;
- laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehääelseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti;
- laulab peast kooliastme ühislaule:

Eesti hümn (F.Pacius), Eesti lipp (E. Võrk), "Mu isamaa on minu arm" (G. Ernesaks)

- laulab noodist astmetel SO, MI, RA, LE, JO, RA₁, SO₁, JO¹, NA, DI käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides;
- mõistab relatiivsete helikõrguste (astmete) vajalikkust noodist lauldes ning kasutab neid meloodiat õppides
- absoluutsete helikõrguste seostamine relatiivsete helikõrgustega (g-G²);
- duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega

Pillimäng

- kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või *ostinato*'des ning iseseisvates palades;
- rakendab musitseerides kitarril lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus;
- helistike C-duur, a-moll; G-duur, e-moll; F-duur; d-moll ning D- duuri ja h- mulli seostamine pillimänguga;

Omalooming

- loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või *ostinato*'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- loob tekste: regivärsse, laulusõnu jne;
- väljendab muusika karakterit ja meeoleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu;
- loominguliste ideede rakendamine arvutil olemasolevaid muusikaprogramme kasutades;

Muusika kuulamine ja muusikalugu

- kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust (2-ja 3-osalist lihtvormi, variatsiooni- ja rondovormi);
- arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades; võtab kuulda ja arvestab teiste arvamust ning põhjendab enda oma nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- eesti tuntud interpretide, dirigentide, ansamblite, orkestrite ja muusika suursündmuste tundmine;
- eristab muusika esitamise koosseise:

Orkestrid: (sümfoonia, puhkpilli-, keelpilli-, rahvapilliorkester);

Ansamblid: (trio, kvartett, kvintett jne.);

- on tutvunud hääleorganitega;
- tunneb ja eristab hääleliike (alt, metsosopran, sopran, bass, bariton, tenor)
- on tutvunud Itaalia, Prantsusmaa, Aafrika muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt;
- on tutvunud muusikateatri arengulooga: ooper, operett, muusikal, ballett;
- on tutvunud Eesti muusikateatri arengulooga;
- on tutvunud jazzmuusikaga: jazz muusika põhijooned, jazz'i eelkäijad, New Orleansi jazz, dixiland, Chicago jazz, sving, bebop, cool jazz, jazz rock, jazz 20.saj. lõpul ja tänapäeval, jazz muusika Eestis, filmimuusika;
- tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi;
- mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:
noodivältused, rütmifiguurid ja pausid:

- mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- mõistab helistike C–a, G–e, F–d, D–h tähendust ning lähtub nendest musitseerides;
- kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed);
- mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
intervall, bassivõti, akord, sümfooniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester, partituur, muusikainstrumentide nimetused;
- + kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja sõnavara;

Õpitulemused

Õpitulemused	Algtase / teadmine	Keskase / rakendamine	Kõrgtase / arutlemine
Laulmine	Laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle omapärast; Laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes; mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust.	Laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle omapärast; Laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes; mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust.	Laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle omapärast; Laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes; mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-

	<p>Oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule. Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (laulmisel); Õpilane laulab selge diktsiooniga, kuid on raskusi ühtlase ja täpse laulmisega. Esitus on ebakindel, esineb mõttepause ja eksimusi.</p>	<p>Oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule. Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (laulmisel); <u>Muusikaliselt võimekas õpilane:</u> Õpilane laulab hästi, üksikute vigadega, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga. Esitus on üldiselt väljendusrikas ja kindel. <u>Muusikaliselt vähem võimekas õpilane:</u> Õpilane laulab hästi, üksikute vigadega, selge diktsiooniga. Esitus on üldiselt väljendusrikas ja kindel.</p>	<p>poliitilist olemust ning muusikaharidusliku tähendust. Oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule . Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (laulmisel); <u>Muusikaliselt võimekas õpilane:</u> Õpilane laulab ladusalt, kergelt, ilma ühegi veata, loomuliku kehahoiu ja hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt, arvestab esitatava muusikapala stiili. Esitus on veenev ja enesekindel. <u>Muusikaliselt vähem võimekas õpilane:</u> Õpilane laulab ladusalt, kergelt,</p>
--	---	--	--

			ilma ühegi veata, loomuliku kehahoiu ja hingamisega, selge diktsiooniga ja väljendusrikkalt. Esitus on veenev ja enesekindel.
Pillimäng	Rakendab pillimängus teadmisi muusikast ning väljendab oma tegevustes loominguilisi ideid ; Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel võimetekohaselt, rahuldaval tasemel , esineb puudusi ja vigu (nt meloodias, rütmikas või dünaamikas, stiilis vm).	Rakendab pillimängus teadmisi muusikast ning väljendab oma tegevustes loominguilisi ideid ; Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel võimetekohaselt, heal tasemel , esineb väiksemaid eksimusi (nt meloodias, rütmikas või dünaamikas, stiilis vm).	Rakendab pillimängus teadmisi muusikast ning väljendab oma tegevuste. Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel võimetekohaselt, väga heal tasemel , veatult.
Omalooming	Rakendab omaloomingus teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loominguilisi ideid ; Õpilane väljendab oma loominguilisi ideid võimetekohaselt, mõningal määral , esineb puudusi ja vigu.	Rakendab omaloomingus teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loominguilisi ideid ; Õpilane väljendab oma loominguilisi ideid võimetekohaselt, arusaadavalt , esineb väiksemaid eksimusi.	Rakendab omaloomingus teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loominguilisi ideid ; Õpilane väljendab oma loominguilisi ideid sobivate muusikaliste väljendusvahenditega, võimetekohaselt, selgelt, kindlalt ja arusaadavalt .
Muusika kuulmine ja	Väljendab oma	Väljendab oma	Väljendab oma

<p>muusikalugu</p>	<p>arvamust kuulnud muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult</p> <p>Väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes;</p> <p>Teab autoriõigusi ja sellega kaasnevaid õigusi ja kohustusi;</p> <p>Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;</p> <p>Leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused.</p> <p>Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta vähesel määral (nt kirjeldab 1–2 erinevat muusika väljendusvahendit), analüüsib ja põhjendab seda, kasutades vähast muusika oskussõnavara.</p>	<p>arvamust kuulnud muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult</p> <p>Väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes;</p> <p>Teab autoriõigusi ja sellega kaasnevaid õigusi ja kohustusi;</p> <p>Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;</p> <p>Leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused.</p> <p>Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta mõningal määral (nt kirjeldab 3–4 erinevat muusika väljendusvahendit), analüüsib ja põhjendab seda, kasutades küllaldast muusika oskussõna-vara.</p>	<p>arvamust kuulnud muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult</p> <p>Väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes;</p> <p>Teab autoriõigusi ja sellega kaasnevaid õigusi ja kohustusi;</p> <p>Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;</p> <p>Leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused.</p> <p>Õpilane väljendab oma arvamust kuulatavast muusikast selgesõnaliselt (nt kirjeldab 5</p>
--------------------	--	--	--

			erinevat muusika väljendusvahendit), analüüsib ja selgitab seda väga põhjalikult , kasutades muusika oskussõnavara.
Muusikaline kirjaoskus ja osakussõnad	Kasutab musitseerides ja kirjalikke ülesandeid lahendades muusikalisi oskusi ja teadmisi . Õpilane omab õpitud materjalist rahuldavaid teadmisi.	Kasutab musitseerides ja kirjalikke ülesandeid lahendades muusikalisi oskusi ja teadmisi . Õpilane omab õpitud materjalist häid teadmisi.	Kasutab musitseerides ja kirjalikke ülesandeid lahendades muusikalisi oskusi ja teadmisi . Õpilane omab õpitud materjalist väga häid teadmisi.